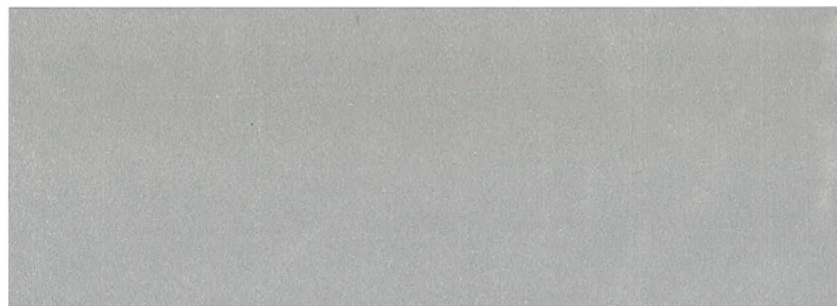

• Stimuleert • Faciliteert • Verbindt

Erk- STAS

PostNL
Afs. 9700 AT 779

€0,85

NEDERLAND

30.07.20

NetSet FM | 22914

DATUM BINNENKOMST

31 JULI 2020

Postbus 779. 9700 AT Groningen

Z08CC #X890XDX#DD#0000#

TER ADVISERING

Aan de Minister

5.1.2.e

Directoraat-generaal
Bedrijfsleven & Innovatie
Directie Innovatie en Kennis

Auteur

5.1.2.e

T 070 270 6300
5.1.2.e@miniek.nl

Datum

10 augustus 2020

Kenmerk

DGBI-I&K / 20213707

Bhm: 20217800

Kopie aan

5.1.2.e

nota

Gesprek met CvdK René Paas (Groningen) over het JTF

Parafenroute

5.1.2.e

5.1.2.e

5.1.2.e

Aanleiding

Op 21 augustus 2020 van 16:15 tot 17:00 spreekt u in en marge of na afloop van het BOG met de heer René Paas (CvdK) in de provincie Groningen over het *Just Transition Fund* (JTF; Fonds voor een Rechtvaardige Transitie).

Bijlage(n)

Nota 20177187

Advies

- U kunt desgevraagd bij de heer Paas aangeven dat EZK nog geen JTF-regio's heeft aangewezen.
 - U kunt hierbij aangeven dat dit in samenspraak met SZW en de Europese Commissie dient te gebeuren.
 - U kunt verder aangeven dat nadat er een selectie van regio's is gemaakt, met deze regio's zal worden bekeken welke interventies het meest gewenst zijn in de transitie naar een klimaatneutrale economie. Investerings in waterstof zouden hiertoe kunnen behoren.

om hoeveel
geld gaat
het nu?

Kernpunten

- Nederland zal naar verwachting rond de € 550-600 miljoen (precieze hoogte niet bekend) uit het Just Transition Fund (JTF) toebedeeld krijgen.
- Er wordt op dit moment geprobeerd gezamenlijk met SZW tot een Rijksinzet voor de aan te wijzen gebieden te komen. Het advies over de inzet van EZK aan de SEZK is in bijlage 1 te vinden en in een eerder stadium als kopie met u gedeeld.
- In eerste instantie had de Commissie voorgesteld de Nederlandse JTF-middelen te focussen op de provincie Groningen. Inmiddels staat de Commissie daar flexibeler in, maar dat weerhield de provincie er niet van de afgelopen maanden een actieve lobby richting EZK te voeren om deze aanbeveling ter harte te nemen en een groot deel van de JTF-middelen in Groningen te laten neerslaan.
 - De verwachting is dat dhr. Paas als CvdK van Groningen dit gesprek zal gebruiken deze lobby kracht bij te zetten.

Ontvangen BBR

Kenmerk
DGBI-I&K / 20213707

- In de TK is tijdens het debat over de Green Deal dd. 25 juni een motie aangenomen van lid Mulder (CDA) waarin de regering is opgeroepen samen met Groningen en andere regio's te bekijken hoe de JTF-middelen kunnen worden gebruikt voor waterstofontwikkeling.
- SG EZK heeft onlangs een kennismakingsgesprek gehad met dhr. Paas waar het JTF ook op de agenda stond. Vanwege het informele karakter van deze kennismaking is niet bekend wat er hier precies besproken is.

dat is
een multiple
toepassing,
grote
uitdaging
in industrie

Toelichting

- Het Just Transition Fund (JTF) is een Europees subsidiefonds onder het Cohesiebeleid dat gezien kan worden als flankerend beleid bij de Green Deal: het fonds beoogt regio's met de grootste sociaaleconomische opgaven als gevolg van de klimaattransitie, te ondersteunen in diversificatie van de economie en het opvangen van de werkgelegenheidseffecten.
- De middelen uit dit fonds dienen te worden ingezet in een beperkt aantal COROP-gebieden in Nederland.
- EZK kijkt op dit moment samen met SZW op basis van zo objectief mogelijke analyses naar welke regio's in aanmerking zouden moeten komen voor steun uit het JTF.
 - In de bijgevoegde nota aan de SEZK vindt u meer achtergrondinformatie over de inzet van EZK bij het aanwijzen van COROP-gebieden die in aanmerking zouden kunnen komen voor middelen uit het JTF. Deze komen grotendeels overeen met de industriële clusters die ook in het Klimaatakkoord uitgelicht worden.
 - Ambtelijk wordt geadviseerd om 6 clusters aan te wijzen voor JTF-steun:
 - Oost-Groningen
 - Delfzijl en omgeving
 - IJmond
 - Groot-Rijnmond
 - Zeeuws-Vlaanderen
 - Zuid-Limburg.
 - Dit advies ligt voor bij SEZK om te gaan gelden als de EZK-inzet voor de onderhandelingen hierover. Op 19 augustus is hierover een gesprek met haar gepland.
- Zodra er een Rijksinzet is zal hierover het gesprek met de EC worden aangegaan. Daarna moeten in samenspraak met de betrokken autoriteiten (provincies, gemeenten) zogenaamde *Territoriale plannen voor een Rechtvaardige Transitie* worden gemaakt, waarin o.a. de interventielogica wordt beschreven. Op basis hiervan kan een verdeling van de middelen over Nederland worden gemaakt en een governance proces worden ingericht.

COROP ??

Spreekpunten

- U kunt aangeven dat EZK een analyse op basis van objectieve criteria gemaakt heeft om te kijken welke Nederlandse COROP-gebieden de grootste transitieopgave hebben. EZK kijkt hier nadrukkelijk ook naar de clusters die zijn aangewezen in het industrie hoofdstuk van het klimaatakkoord.
- U kunt daarbij aangeven dat SZW ook een dergelijke analyse heeft laten uitvoeren door het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL), die zich focust op de arbeidsmarkteffecten van de klimaattransitie in de Nederlandse regio's.
 - De twee betrokken ministeries zijn op dit moment in overleg over hun analyses om gezamenlijk tot de Rijksinzet voor de te selecteren regio's te komen;
 - Zodra dat gebeurd is zal met de betrokken regio's en de Europese Commissie in gesprek worden getreden om de selectie van COROP-gebieden voor steun uit het JTF vast te leggen;

- Hierna zal met de betrokken autoriteiten per regio Territoriale plannen voor een Rechtvaardige Transitie worden opgesteld, waarin de interventielogica zal worden beschreven;
 - Aan de hand van die plannen kan een verdeling van de middelen over de gekozen regio's worden gemaakt en kan er een passende governance structuur worden opgezet.
- U kunt tot slot aangeven dat Groningen een interessante regio lijkt voor zowel de EC als voor EZK voor interventies vanuit het JTF, maar dat we vanuit EZK nog niet op al het bovenstaande vooruit kunnen lopen.
 - Los hiervan is het kabinet gemotiveerd om de periode van gaswinning op een goede manier af te ronden, en perspectief voor Groningen te geven en daar goed uit te laten komen (zie bijvoorbeeld ook het NPG). Daarover vinden momenteel bestuurlijke overleggen plaats, waar CdK Paas en u beiden aan deelnemen.

Ministerie van Economische Zaken
en Klimaat

TER ADVISERING

Aan de Minister
Aan de StaatssecretarisDirectoraat-generaal
Bedrijfsleven & Innovatie
Directie Innovatie en Kennis

Auteur

5.1.2.e

T 070

5.1.2.e

5.1.2.e @minezk.nl

Datum

28 augustus 2020

Kenmerk

DGBI-I&K / 20225758

nota

Follow up Middelenverdeling JTF.

Parafenroute

5.1.2.e

5.1.2.e

5.1.2.e

Kopie aan

5.1.2.e

Bijlage(n)

1. Nota analyse JTF regio's dd 19 juni

2. Nota vervolgesprek JTF en ESI fondsen dd 17 juli

Aanleiding

Aan u beiden is een voorstel voorgelegd voor de gebiedselectie voor het nieuwe Just Transition Fund (JTF)¹. MEZK was hiermee akkoord. In een toelichtend gesprek met SEZK op 20 augustus werd duidelijk dat SEZK alle EFRO-landsdelen gebruik wil laten maken van JTF en werd verzocht om andere opties voor deze gebiedsselectie. 3 september, 13.30u, staat hierover overleg met SEZK gepland.

Advies

Ons advies is vast te houden aan de voorgestelde gebiedselectie, omdat:

- dit het beste aansluit op de doelstellingen van JTF-verordening, die vraagt om een beperkt aantal COROP² gebieden te selecteren die het meeste last hebben, sociaal een economisch, van de energie-/klimaattransitie;
- daardoor snel op goedkeuring van de Europese Commissie zal kunnen rekenen, waardoor implementatie snel van start kan gaan³;
- dit conform de door u goedgekeurde lijn is dat selectie op basis van objectieve criteria, zal gebeuren;
- het goed aansluit bij de industrieparagraaf van het Klimaatakkoord, wat helpt in de nadere uitwerking van de territoriale transitieplannen.

Mocht u hier niet mee instemmen is een tweetal alternatieven denkbaar, namelijk:

- 1) zo dicht mogelijk blijven bij EFRO middelenverdeling over de vier landsdelen;
- 2) landsdelen zelf met een voorstel laten komen.

¹ Nota analyse JTF regio's 19 juni

² COROP gebied is anders dan een provincie. Flevoland en Utrecht zijn samen 1 COROP gebied, maar voor andere COROP gebieden geldt dat ze kleiner zijn dan een provincie bijv. Oost-Groningen binnen de Provincie Groningen. In het Engels: NUTS 3. COROP staat voor Coördinatie Commissie Regionaal OnderzoeksProgramma.

³ Dit is belangrijk, want een deel van de middelen komt uit het herstelpakket en daarvoor geldt een deadline van 4 jaar, niet 7.

Ontvangen BBR

31/7/20
Co2 uitstoot?
als criteria?
mbt COROP?
mbt sector?
onderwerpen
door andere
criteria?

Deze alternatieven zullen lastig te onderbouwen zijn op basis van de energie-/klimaattransitie.

Kernpunten

- Uit deze analyse komen geen gebieden in landsdeel Oost.
- In ons gesprek op 20 augustus maakte u kenbaar opties tot een evenredige middelenverdeling over de regio's te willen verkennen en landsdelen die geen JTF steun krijgen, Oost, te compenseren. EFRO en JTF zijn echter twee gescheiden fondsen met verschillende doelstellingen en geografische dekking. JTF-steun in een bepaald COROP gebied hoeft ook niet perse positief te zijn voor een heel landsdeel.
- Indien u toch wilt inzetten op een evenredige verdeling, dit kan het geval zijn als de verplichte transfer uit EFRO overeind blijft, kan het Landsdeel Oost het beste via de toekomstige programma's voor het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO) worden gecompenseerd. Dan moet wel eerst het complete paatje van de middelenverdeling (JTF, toekomstig EFRO en ook REACT-EU, de verlening van huidig EFRO) bekend zijn. **Buiten reikwijdte**

- Alternatief is direct binnen de JTF-regioselectie ook (een) COROP gebied(en) binnen landsdeel Oost aan te wijzen. Daar moet dan onderbouwing voor worden gevonden om de omvang van de energietransitie in Oost te duiden, wat lastig zal zijn aangezien daar geen sprake is van grote industriële clusters. Echter, de problematiek van de decentrale clusters met een hoge uitstoot past wel goed bij de doelstellingen van JTF.
- U, StasEZK, kunt dan in het bestuurlijk overleg 9/9 bij de bestuurders aangeven dat uw wens is COROP gebieden binnen alle landsdelen van JTF steun in aanmerking te laten komen, maar dat er vooralsnog onvoldoende/geen onderbouwing is obv de criteria uit de EZK analyse. U kunt al wel aangeven dit te zullen meenemen in het totale pakket van middelen EFRO en JTF post 2020 (en wellicht ook andere EU instrumenten zoals het RRF).
- Mocht u hier niet mee instemmen is een tweetal alternatieven denkbaar, maar die zullen lastig te onderbouwen zijn op basis van de energie-/klimaattransitie:
 1. Zo dicht mogelijk blijven bij EFRO middelenverdeling over de vier landsdelen. De Commissie zal hier zeer waarschijnlijk niet mee instemmen, omdat JTF aan COROP-gebieden moet worden toegewezen en er geen link is met de sociaal economische gevolgen van energie-/klimaattransitie. Om deze reden zal ook landsdeel Noord hier geen voorstander van zijn (en provincie Groningen helemaal niet vanwege de eerder door EC gewenste toekenning van JTF aan enkel regio Groningen). Zelfs als de EC dit goedkeurt, moet rekening worden gehouden met de uitvoerbaarheid; als landsdelen zelf gebieden aan mogen wijzen, kan dit

*een beetje
minder
digital,
mensen...*

Wat is dit?

aantal snel oplopen. Voor alle gebieden moeten er investeringsopties zijn binnen territoriale transitieplannen.

2. Landsdelen zelf met een voorstel laten komen. EZK en SZW hebben echter al een half jaar aangegeven, met uw beider instemming, eerst met een voorstel te komen. Hierdoor loop je dus vertraging op. Dat is niet opportuun, middelen komen voor bijna de helft uit het EU herstelpakket en moeten voor 2024 gecommitteerd zijn.

Toelichting

- SEZK is verantwoordelijk voor het JTF, omdat het gekoppeld is aan de structuurfondsen. Tegelijkertijd heeft JTF een link met de energie- en klimaattransitie en heeft de EC Groningen aanbevolen, dat onder de verantwoordelijkheid valt van MEZK.
- Op 20 augustus heeft u, SEZK, aangegeven niet te kunnen instemmen met de voorgestelde gebiedsselectie voor het JTF. Deze is uitgevoerd op basis van indicatoren gerelateerd aan de energie- en klimaattransitie (uitstoot, aandeel van de industrie in een regio, industriële werkgelegenheid en werkloosheid). Op basis van deze analyse worden geen COROP-gebieden in landsdeel Oost geselecteerd. Aan de hand hiervan heeft u ons gevraagd verschillende scenario's te schetsen met een evenredigere regionale verdeling. U heeft daarnaast aangegeven tijdens het Bestuurlijk Overleg over EFRO en de andere ESI-fondsen op 9 september bij de landsdelen op te willen halen hoe zij over de JTF-middelenverdeling denken.
- Op 21 augustus had u, MEZK, een gesprek met CvdK Paas over het JTF waarin u aangaf de JTF-gebieden op basis van criteria te selecteren die aansluiten bij de sociaaleconomische impact van de energie- en klimaattransitie. Op 7 september spreekt MEZK weer met een Groningse delegatie in het Catshuis, onder meer over het JTF.
- Op 25 juni heeft de Kamer een motie over het JTF aangenomen⁴. Aan deze motie kan sowieso invulling worden gegeven, ongeacht de regioselectie. De verordening vraagt om eerst gebieden te selecteren. Met/voor deze gebieden moet dan een transitieplan worden opgesteld waarin in wordt gegaan op de investeringen (bijv. waterstof, Groningen, met de andere noordelijke provincies, heeft al aangegeven de JTF steun hier op te willen richten.
- Er zijn wellicht andere scenario's denkbaar, maar bij alle scenario's zullen waarschijnlijk niet alle gedeputeerden tevreden zijn. De EC heeft een aanbeveling gedaan voor een aantal COROP gebieden in Groningen, maar laat het verder aan de lidstaat om tot een eigen verdeling te komen. Hierbij heeft de EC wel aangegeven dat deze territoriaal gefocust moet zijn en een link moet hebben met de energie-/ klimaattransitie. Met uw beider goedkeuring⁵ en die van SZW heeft Nederland als reactie op de aanbeveling van de Commissie in februari aangegeven het JTF te willen toewijzen op basis van objectieve criteria. Ook moet er rekening worden gehouden met het feit dat aanwijzing van een COROP-gebied in een bepaald landsdeel mogelijk niet tot positieve effecten leidt binnen het gehele landsdeel. *hoe dan?*

*Ik vraag mij af
hoeveel potte
geld staan
middelen
kleer voor
Groningen.
Ik maak mij
zorgen over
absorptie-
mogelijkheden...
Is dat
terecht?*

*Wanneer is
iets territoriaal
gefocusd?*

⁴ Verzoekt de regering, spoedig in overleg te treden met de betrokken partijen in Noord-Nederland en de andere regio's om gezamenlijk een JTF-plan op te stellen, met daarin een specifieke inzet op de verdere ontwikkeling van waterstof.

⁵ Via nota 7 februari 2020

- Naast de scenario's die genoemd worden in advies en hieronder nader worden uitgewerkt, is ook gekeken om op basis van waterstof tot een gebiedsselectie te komen, maar dat lijkt erg ingewikkeld doordat er momenteel in vrijwel alle Nederlandse regio's met waterstof gewerkt wordt variërend van concrete projecten tot plannen in beginfase. Hiernaast verschilt zowel het schaalniveau van de waterstofprojecten enorm en zijn er mogelijkheden te vinden in verschillende domeinen als (industrie, infra, mobiliteit, gebouwde omgeving). Voor een selectiegebied op basis van de waterstof dient er daarom eerst binnen deze variabelen een focus gekozen te worden. Daarnaast redeneert de JTF-verordening voor de aanwijzing van regio's op basis van gebied niet op basis van innovatietechnologie. *hoe dan?*
- Dit gaat uitsluitend over het EZK-deel. SZW heeft t.a.v. het werkgelegenheidsaspect van de JTF verordening zijn eigen analyse uit laten voeren door het Planbureau van de Leefomgeving. De eerste versie van het PBL rapport zorgt niet voor een eenduidig beeld over regio's die steun behoeven. Het laat een aantal directe negatieve effecten zien in vier COROP-gebieden (Groningen, Delfzijl, Groot-Rijnmond en Overig Zeeland), maar PBL concludeert dat de overall effecten van de energietransitie positief zijn en trekt geen conclusies in welke COROP gebieden JTF steun voor de arbeidsmarkt het meest effectief is. Op basis van deze analyse wil SZW alle arbeidsmarktregio's (alle COROP-gebieden) selecteren (ambtelijk, nog niet voorgelegd aan bewindspersoon). De EC heeft, ambtelijk, aangegeven dat niet acceptabel is omdat JTF steun gefocust moet zijn op alleen die gebieden die serieuze sociaal economische gevolgen ondervinden van de energietransitie. Bovendien heeft het PBL met name gekeken naar de *indirecte* arbeidsmarkteffecten, terwijl de JTF-verordening focust op *directe* effecten: verlies van economische waarde door zware industrie en banenverlies in deze sectoren.
- Als de verplichte transfer van 20% uit EFRO naar JTF niet doorgaat, dan wordt de verhouding tussen JTF-regio's en de rest minder scheef en is er dus meer ruimte voor een gelijkmatige verdeling van structuurfondsmiddelen over de landsdelen.
- Er is nog niets besloten over de governance van het JTF, uitwerking daarvan zal pas volgen na de gebiedsselectie.

JTF algemeen

Het JTF betreft een nieuw fonds specifiek opgericht als onderdeel van het financieringsmechanisme ter realisering van de doelstellingen uit de Green Deal. Hoewel het JTF onder de structuur van de ESI-fondsen valt, heeft het een andere insteek dan EFRO en ESF+. Het JTF dient alleen die nationale regio's te bedienen die voor de grootste sociaaleconomische opgaven staan ten gevolge van de energie- en klimaattransitie met het oog op een klimaatneutraal 2050. Naast de klimaatdoelstelling legt de verordening de regionale focus op COROP-niveau. Dit zijn voor Nederland gebieden die kleiner zijn dan provincies of landsdelen. JTF-middelen moeten ten goede komen aan de geselecteerde COROP-gebieden.

Een groot deel van de JTF-middelen (7,5 miljard van de 17,5) komt uit het herstellepakket van de EU. De looptijd hiervan is aanzienlijk korter dan het JTF: tot 2024 in plaats van 2027. Dit betekent dat het gros van de JTF-middelen voor 2024 gecommiteerd moet worden. Dit legt de druk op regio's om in korte tijd tot kwalitatief goede projecten te komen. Het is daarom belangrijk de regio's in staat te stellen snel van start te kunnen gaan.

Het budget van het JTF voor Nederland is nog niet helemaal zeker, dat zal rond de 500 à 600 mln euro zijn. Daarbij speelt nog de discussie of er een verplichte transfer van 20% zal zijn uit EFRO en ESF. Het Europees Parlement heeft begin juli haar positie ingenomen en stelt voor de transfer vrijwillig te maken.

Gesprekken tussen de Raad en het EP zullen na de zomer starten. Naar verwachting worden de JTF onderhandelingen dit jaar afgerond. Nationaal is de insteek en voorkeur van EZK maar ook de landsdelen - voorzover bekend - om de toedeling uit de landenveloppe van structuurfondsen aan landsdelen (EFRO) en JTF (COROP) integraal te bezien.

*dat is precies
mijn bedoeling
**

Scenario's middelenverdeling

De bovenstaande scenario's, die op uw verzoek zijn uitgewerkt, worden hier toegelicht, met aandacht voor de potentiële voor- en nadelen op regionaal, Europees en interdepartementaal gebied. Verder is er ook aandacht voor de regionale haalbaarheid, aangezien de programmeringsperiode reeds start in 2021.

Scenario 1A: EZK analyse + compensatie EFRO voor Oost Nederland

Deze analyse is tot stand gekomen in samenwerking van directies TOP, Regio en daarnaast afgestemd met directie Klimaat. Op basis van vier indicatoren: industriële broeikasgasuitstoot, werkeloosheid, economisch aandeel industrie en industriële werkgelegenheid is er gekeken naar waar in Nederland de grootste sociaaleconomische energie- en klimaattransitie te verwachten is op COROP-niveau. Daarmee geeft dit scenario uitwerking aan de voorgeschreven doelstelling en regionale focus uit de verordening. Advies gaat hierbij uit naar regio's: Oost-Groningen, Delfzijl en omgeving, IJmond, Groot-Rijnmond, Zeeuws-Vlaanderen en Zuid-Limburg.

Voordelen:

- Algemeen: de analyse geeft een onderbouwd inzicht waar de gevolgen van de energie- en klimaattransitie in Nederland het grootst zullen zijn en ligt in lijn met het huidige kabinetsbeleid op klimaattransitie. Het komt overeen met industriehoofdstuk in het Klimaatakkoord.
- Regionaal: Bovengenoemde gebieden liggen redelijk verspreid over Nederland. Alleen in landsdeel Oost zouden geen COROP-gebieden geselecteerd worden. EFRO landsdelen zijn echter groter dan COROP-gebieden waardoor toewijzing van JTF-middelen aan een specifiek COROP-gebied niet direct ten goede zullen komen aan het volledige landsdeel. Daarnaast vormt het gebruik van de methode in de analyse een inzichtelijk kader richting de regio, die makkelijk met hun gedeeld kan worden, omdat er gebruik is gemaakt van openbare statistische data.
- Regionaal: de selectie is gefocust op een select aantal gebieden, waardoor daar ook substantieel geïnvesteerd kan worden en er geen versnippering

plaatsvindt. Regio's in Nederland die te maken hebben met de energie-en klimaattransitie zullen daar blij mee zijn.

- Europees: het is de verwachting dat de EC akkoord zal gaan met de toewijzing van deze gebieden, mede doordat het dichtbij de geest en vereisten van de verordening ligt. Goedkeuring van de EC is een vereiste om het JTF te kunnen uitvoeren.

Nadelen:

- Regionaal: de analyse wijst in landsdeel Oost geen gebieden aan die in aanmerking zullen komen voor JTF-middelen. Hoewel dit fonds los staat van de andere ESI-fondsen kan er wegens politiek-bestuurlijke redenen gedacht worden aan een compensatie aan dit landsdeel bij de verdeling van de EFRO-middelen voor de volgende programma periode.
- Interdepartementaal: SZW heeft het PBL opdracht gegeven voor een analyse. Uit gesprekken op ambtelijk niveau komt naar voren dat SZW, voorkeur geeft aan toewijzing van het JTF aan alle arbeidsmarktregio's (of COROP-gebieden) in plaats van een smallere selectie.

Scenario 1B: EZK analyse + compensatie JTF Oost-Nederland

Binnen dit scenario wordt de EZK analyse gevolgd en de 6 JTF gebieden die hieruit volgen gekozen, maar daaraan wordt een gebied in Oost Nederland dat voor een energietransitie staat, toegevoegd.

Oost Nederland kenmerkt zich niet door grootschalige en geconcentreerde industriële clusters maar door decentrale clusters die hoge uitstoot hebben en een groot aandeel niet-georganiseerde grote uitstoters. Dit zorgt voor een versnippering van de uitstoot die minder zichtbaar is, maar kent grote gasverbruikers. De grootste uitdaging voor de energietransitie ligt hierbij in de twee sectoren de industriële energie infrastructuur en de gebouwde omgeving. *Wat is dat?* *welke?* Indien huidige bedrijven van het gas af willen stappen en de warmte vraag elektrificeren is de huidige infrastructuur niet bestand deze elektriciteit aan te voeren. Hierbij kan worden gedacht aan het opzetten van duurzame en intelligente decentrale energieopslag. Met betrekking tot de gebouwde omgeving wordt ook een bundeling en industriële opschaling van energie-opslagprojecten gevraagd die verduurzaming in bestaande en nieuwe gebouwde omgeving en bedrijfsterreinen moeten gaan realiseren. Hoewel deze problematiek in meerdere regio's speelt liggen er in Oost-Nederland wel kansen door het bijeenkomen van factoren als de fase van kennisontwikkeling, deskundigheid, investeringskansen, talent, talent en bestuurlijk draagvlak.

Gedacht wordt dan aan de volgende COROP gebieden:

- Gelderland: Arnhem-Nijmegen; Veluwe, mn Cleantechregio (Apeldoorn, Zutphen, Deventer); Zuid west Gelderland, mn Rijn-Waal / A15.
- Overijssel: Noord-Overijssel, Twente (Enschede en Hengelo).

Daarnaast is in Oost Nederland een tekort aan technisch personeel, zoals uitvoerend als tactisch als strategisch. Dat tekort zal door de energietransitie alleen maar toenemen. Ook is er een forse noodzaak om bestaande vaklieden bij te scholen. (Voor dit laatste heeft de UT twee grote projecten lopen waarbij ze gebruik maken van Learning Communities).

Voordelen:

- Regionaal: Dit scenario trekt evenredige verdeling over alle vier de landsdelen iets meer gelijk doordat Oost eveneens vanuit het JTF middelen krijgt toebedeeld. Tegelijkertijd worden de middelen niet te zeer versnipperd over meer COROP-gebieden.

Nadelen:

- Regionaal: De analyse is niet meer volledig uitgevoerd op basis van objectieve criteria/openbare statistieken en is dus enigszins arbitrair. Naast de aanwijzing van regio's dient de JTF enveloppe nog verdeeld te worden. Aanwijzing van COROP-gebied in Oost neemt discussie over de hoeveelheid middelen niet weg. Vooral vanuit landsdeel Noord wordt veel kritiek verwacht, gezien hun lobby met betrekking tot het JTF.
- Europees: in dit scenario zal de EC hoogstwaarschijnlijk akkoord gaan met de aanwijzing van de gebieden. Echter wordt er door de aanwijzing van een oostelijk transitiegebied enigszins afgeweken van het doel van het JTF waarbij steun aan de hardst getroffen regio's voorop staat. Door een regio in het oosten te selecteren wordt er voorbij gegaan aan andere regio's die te kampen krijgen met grotere gevolgen van de energietransitie.

Scenario 2A: Evenredige middelenverdeling vier landsdelen op basis van EFRO
Een verdeling van het JTF evenredig over Nederland zoals momenteel wordt gedaan in EFRO⁶, waarbij vier landsdelen ieder worden bediend. In dit scenario wordt de analyse losgelaten en krijgt ieder landsdeel een deel van het JTF. Zo kunnen de regionale overheden zelf bepalen welke COROP-gebieden een toegewezen hoeveelheid van de middelen binnen de landsdelen zullen krijgen. Vanuit het Rijk kan hierop nog gestuurd worden, door te pleiten voor de regio's die het beste scoren op de analyse van EZK of het maximaliseren van het aantal COROP-gebieden.

Voordelen:

- Regionaal: alle landsdelen zullen JTF-middelen ontvangen waarbij ze de keuze hebben om een COROP-gebied waar de grootste transitie ligt aan te wijzen.
- Interdepartementaal: SZW zal het in grote lijnen eens zijn met een brede nationale toewijzing van het JTF. Specifieke toewijzing van COROP-gebieden binnen de landsdelen vormt echter momenteel nog een discussiepunt.

Nadelen:

- Algemeen: deze variant stelt evenredige regionale middelenverdeling boven de transitiegebieden uit het Klimaatakkoord. De inhoudelijke onderbouwing is zwak. Deels wordt er tevens voorbij gegaan aan het specifieke karakter van het JTF als nieuw fonds en de centrale klimaatdoelstelling. Daarnaast gaat het ook in tegen de geest van het JTF waarin focus op specifieke hard getroffen gebieden centraal staat. Ook moet echt rekening gehouden worden met de administratieve inzet van dit scenario; als alle landsdelen zelf COROP gebieden mogen aanwijzen, kunnen dit er uiteindelijk heel veel worden en voor al die gebieden moeten investeringsopties worden bedacht voor in het transitieplan. EZK draagt namens Nederland hiervoor de lidstaatverantwoordelijkheid.
- Regionaal: dit scenario kan o.a. vanuit regio Noord kritiek opleveren doordat er geen exacte transitiegebieden worden aangewezen. Hiernaast

hoe hard is
dit nou?
juridisch
gesproken #
→

⁶ Noord: 20,41%, Oost: 19,77%, Zuid: 22,40% en West: 37,42%

kunnen de landsdelen niet de gehele regio bedienen met de JTF-middelen. Mogelijkerwijs kan er discussie ontstaan over de toezegging van het Rijk om een objectieve analyse te maken.

- Europees: hoewel er ruimte ligt voor de nationale overheden om gebieden aan te wijzen is het aannemelijk dat de EC de regio selectie onderbouwd wilt ontvangen. Dit is niet uitgesloten in een evenredige verdeling, echter de EC heeft laten doorschemeren dat het aanwijzen van alle COROP-gebieden in Nederland geen optie is. Bij het opstellen van transitieplannen, die eveneens goedkeuring vanuit de EC behoeven, zal niet elk gebied akkoord krijgen. Afkeuring door de Commissie vertraagt het proces, waardoor de implementatie van het JTF onder druk kan komen te staan.

Scenario 2B: Regionaal initiatief

In dit laatste scenario kan EZK de landsdelen vragen om zelf met een onderlinge verdeling te komen voor het JTF.

Voordeel:

- Regionaal: dit biedt de landsdelen zelf de vrijheid om regio's aan te wijzen.

Nadeel:

- Algemeen: Rijk laat in dit scenario de mogelijkheid om sturing te geven aan verduurzaming van transitiegebieden uit het Klimaatakkoord los.
- Regionaal: de mogelijkheid bestaat dat de onderlinge verhoudingen bepalend kunnen zijn voor de uiteindelijke verdeling waarbij het de vraag is of dit wenselijk is. Er moet daarbij in ogenschouw genomen worden dat gehele landsdelen niet bediend kunnen worden via het JTF en dat er voldoende projecten binnen een regio moeten bestaan om de middelen te kunnen gebruiken. De kans is bovendien aanwezig dat de regio's er onderling niet uitkomen, waarna het Rijk alsnog een selectie moet maken.
- Europees: er bestaat een mogelijkheid dat de EC akkoord kan gaan met gebieden die aangewezen zijn door de landsdelen zelf. Dit dient echter goed beargumenteerd te worden om in lijn te blijven met het doel van de verordening.

10-0-2020

9

glg 16⁰⁰ - 17⁰⁰
vooroverleg 31g
14⁰⁰ - 14³⁰

Ministerie van Economische Zaken
en Klimaat

TER ADVISERING

Aan de Staatssecretaris

Directoraat-generaal
Bedrijfsleven & Innovatie

Auteur

5.1.2.e

T 06-5.1.2.e

5.1.2.e

@minezk.nl

Datum

31 augustus 2020

Kenmerk

DGBI / 20222228

Bhm: 20225844

Kopie aan

MT IenK en MT regio

Bijlage(n)

4

4/2/9/20

nota

Bestuurlijke overleggen EFRO en ESI fondsen
9 september 2020

Parafenroute

5.1.2.e

Aanleiding

Op 9 september heeft u bestuurlijk overleg **Buiten reikwijdte**

Van 13.30-14.00 vindt eerst het vooroverleg plaats over de regioselectie JTF
waarover u een separate nota ontvangt.

dit past?
overeenstemming?

Advies

[Redacted text block]

Buiten reikwijdte

[Redacted text block]

Buiten reikwijdte

[Redacted text block]

Ontvangen BBR

Buiten reikwijdte

• Buiten reikwijdte

[Redacted text block]

2^e uur:

- Indien u bevraagd wordt over de middelenverdeling voor EFRO, Interreg en JTF (Just Transition Fund) voor de nieuwe periode 2021-2027 kunt u aangeven dat dit gesprek gevoerd kan worden in een volgend BO nadat de enveloppes voor Nederland bekend gemaakt zijn door de Europese Commissie. U zal deze enveloppes in samenhang bezien en in afstemming met staatssecretaris SZW (voor React-EU en JTF) en bestuurders verdelen. Dit gesprek kan naar verwachting in Q4 ingepland worden.
- Keuze JTF gebieden; hierover ontvangt u een aparte nota die wordt besproken in het vooroverleg om 13.30-14.00.

Buiten reikwijdte

Buiten reikwijdte

[Redacted text block]

Buiten reikwijdte

- Na het berekenen van het akkoord op 21 juli over het MFK na 2020 en het EU herstellepakket is het wachten op de toekenning van de Nederlandse enveloppes EFRO/Interreg/REACT EU en JTF. De REACT EU enveloppe verwachten we eind oktober, en andere enveloppes later.
- Het is lastig om de omvang van de enveloppes in te schatten, maar grofweg kan van de volgende bedragen uit worden gegaan:
 - EFRO: ongeveer 470 mln. euro
 - Interreg: ongeveer 390 mln. euro
 - REACT-EU: ongeveer 475 mln. euro
 - JTF: tussen de 550 en 600 mln. euro.
- Zolang de enveloppes niet vastgelegd zijn is het verstandig om hier nog niet over uit te wijden. Wel kunt u aangeven dat de verdeling van de verschillende fondsen zoveel mogelijk in samenhang zullen worden gezien, waarbij wel rekening gehouden moet worden met de verordeningen.
- **Buiten reikwijdte**
- **Buiten reikwijdte**

Buiten reikwijdte

Bestuurlijk Overleg ESI-fondsen, 9 september 2020, 17.00 – 18.00 uur**Aanwezig:**

- Eddy van Hijum, gedeputeerde Overijssel, namens EFRO Oost en IPO
- Henk Brink, gedeputeerde Drenthe, namens EFRO Noord
- Martijn van Gruijthuijsen, gedeputeerde Noord Brabant, namens EFRO Zuid, en IPO
- Barbara Kathmann, wethouder Rotterdam, namens EFRO West
- René de Heer, wethouder Zwolle, namens de VNG
- [PM] namens de Unie van Waterschappen.
- 5.1.2.e [redacted] (BZ)
- 5.1.2.e [redacted] (SZW)
- 5.1.2.e [redacted] (LNV)
- PM (JenV)
- 5.1.2.e [redacted] (BZK)

Kernpunten

- Buiten reikwijdte [redacted]

- Buiten reikwijdte [redacted]

- *Stand van zaken Just Transition Fund*

U kunt hierbij een korte stand van zaken geven van de voortgang in de Nederlandse gedachtevorming over de implementatie van het JTF.

Toelichting

- Buiten reikwijdte [redacted]

- Tot slot staat het Just Transition Fund op de agenda, waar met name door de decentrale overheden en EFRO bestuurders veel belang aan wordt gehecht. Dit Bestuurlijk Overleg komt echter net te vroeg om al uitspraken te kunnen doen over de selectie van regio's. Wel kunt u een korte stand van zaken geven en eventueel de interventies van de aanwezige bestuurders aanhoren.

1. Opening

U kunt iedereen welkom heten.

Buiten reikwijdte

4. JTF

U bent recentelijk verschillende malen geïnformeerd over de regioselectie van het JTF. Ook vanuit de decentrale overheden is hier veel belangstelling voor. Omdat er nog geen definitief standpunt is vanuit EZK en dit ook nog niet is afgestemd met SZW, kunnen we tijdens dit Bestuurlijk Overleg nog geen mededelingen doen over de regioselectie of de uitvoering van het JTF.

Spreekpunten ACTIEF

- Dan tenslotte nog kort over het Just Transition Fund. Ik weet dat dit bij alle regio's de warme aandacht heeft en ook ik ben er veel mee bezig. Het is een ingewikkelde puzzel om een gebalanceerde en eerlijke keuze te maken in de verdeling van het JTF. Dit duurt helaas langer dan we hadden gedacht. EZK en SZW spannen zich samen in om snel tot een voorstel te komen, wat we vervolgens met u zullen bespreken. Dat brengt mij op het laatste agendapunt, de rondvraag en het plannen van een volgend Bestuurlijk Overleg.

5. Rondvraag en voorstel BO 2020

Voorstel is dat het volgende BO georganiseerd wordt nadat de Nederlandse enveloppes bekend gemaakt zijn door de Europese Commissie. In dit BO (naar verwachting Q4 2020) zal het nieuwe JTF fonds en de verdeling van de Nederlandse enveloppes voor ESF, EFRO en JTF aan de orde komen.

Spreekpunten ACTIEF

- Zijn er nog andere onderwerpen zijn die u op dit moment ter tafel wil brengen?
- Ik stel voor om een volgend BO in te plannen in het laatste kwartaal van dit jaar. Dan is er hopelijk meer bekend over de verschillende enveloppes en kunnen we verder spreken over de uitvoering van het JTF en REACT-EU.
- Bent u hiermee akkoord?
- Dan dank ik u voor uw aanwezigheid en sluit ik de vergadering.

Zie nieuwe spreeklijnen
oplossen van punt 4.

Bijgaand treft u de antwoorden aan op uw overige vraag:

Buiten reikwijdte

BO ESI 17.00 – 18.00 uur (2e uur): Aanvulling op spreektekst JTF gelet op lobby van Noord-Nederland (zie krantenartikel)

Agendapunt 4 (JTF)

Aanvulling van de spreektekst (geel)

Dan tenslotte nog kort over het Just Transition Fund. Ik weet dat dit bij alle regio's de warme aandacht heeft en ook ik ben er veel mee bezig. De definitieve verordening is echter nog niet aangenomen. Ook het budget is nog niet bekend. In Nederland zijn er meerdere gebieden die sociaal economisch geraakt worden door de energie en klimaattransitie. Het is een ingewikkelde puzzel om een gebalanceerde en eerlijke keuze te maken in de verdeling van het JTF. Dit duurt helaas langer dan we hadden gedacht. EZK en SZW spannen zich samen in om snel tot een voorstel te komen, wat we vervolgens met u zullen bespreken. Dat brengt mij op het laatste agendapunt, de rondvraag en het plannen van een volgend Bestuurlijk Overleg.

Mocht de bestuurder van Noord (Henk Brink) aangeven dat u niet voldoet aan de motie Mulder/Dik-Faber¹, dan kunt u het volgende aangeven:

In de motie wordt de regering verzocht met de betrokken partijen in Noord-Nederland, maar ook met de andere regio's in overleg te treden om een gezamenlijk JTF plan op te stellen. Ik zal dit zeker doen, zodra de JTF gebieden zijn vastgesteld. Dan moeten er inderdaad voor die gebieden transitieplannen

¹ <https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/detail?id=2020Z12189&did=2020D26098>

worden opgesteld die nadere uitwerking zullen moeten geven aan de JTF investeringen, bijvoorbeeld op het gebied van waterstof. Goede samenwerking tussen het Rijk en de regio is hier heel belangrijk.

Toelichting:

Groningen/het Noorden heeft op 4 september de nationale en regionale pers opgezocht. In de Telegraaf² wordt vooral aangegeven dat het Noorden gemakkelijk het JTF kan wegzetten (er worden daarin ook al bedragen genoemd; 600 a 700 mln.). Het is belangrijk om aan te geven dat de Nederlandse envelop voor het JTF echt nog niet bekend is. Ook is het goed om enigszins aan verwachtingen management te doen, dat niet alles naar het noorden zal gaan. In het NOS artikel³ wordt gerefereerd aan de brief die noordelijke bestuurders aan U hebben gestuurd (zie bijgevoegd), waarin wordt aangegeven dat u niet langer moet wachten met de gebiedsselectie te presenteren. Daarnaast wordt gesuggereerd dat u niet aan de motie Mulder/Dik-Faber voldoet, omdat u nog niet met het noorden het gesprek bent aangegaan over het JTF.

² 'Noorden klaar voor Brusselse miljoenen'

³ 'Noorden wil honderden miljoenen uit klimaatfonds EU'

Besluitenlijst Bestuurlijk Overleg ESI fondsen 9 september 2020Deelnemers Bestuurlijk Overleg EFRO (1^e uur):

- Mona Keijzer, staatssecretaris van EZK en coördinerend bewindspersoon; voorzitter
- Eddy van Hijum, gedeputeerde provincie Overijssel, namens Oost
- Theo Bovens, gouverneur Limburg, namens Zuid
- Henk Brink, gedeputeerde provincie Drenthe, namens Noord
- Barbara Kathmann, wethouder gemeente Rotterdam, namens West.

Deelnemers Bestuurlijk overleg ESI fondsen (2^e uur):

- Mona Keijzer, staatssecretaris van EZK en coördinerend bewindspersoon; voorzitter
- Eddy van Hijum, gedeputeerde provincie Overijssel, namens Oost en IPO
- Martijn van Gruijthuijzen, gedeputeerde provincie Noord-Brabant, namens Zuid en IPO
- Henk Brink, gedeputeerde provincie Drenthe, namens Noord
- Barbara Kathmann, wethouder gemeente Rotterdam, namens West
- René de Heer, wethouder gemeente Zwolle, namens de VNG
- 5.1.2.e [redacted], ministerie van SZW
- 5.1.2.e [redacted] van ministerie EZK
- 5.1.2.e [redacted], ministerie BuZa
- 5.1.2.e [redacted], ministerie van LNV
- 5.1.2.e [redacted] ministerie BZK
- 5.1.2.e [redacted] VenJ

Afwezig met kennisgeving:

- het ministerie van Financiën.

Overige aanwezigen (1^e en 2^e uur):

- 5.1.2.e [redacted] (Oost)
- 5.1.2.e [redacted] (Zuid)
- 5.1.2.e [redacted] (Noord)
- 5.1.2.e [redacted] (West)
- 5.1.2.e [redacted] (EZK)
- 5.1.2.e [redacted] (EZK)
- 5.1.2.e [redacted] (EZK)

Overige aanwezigen (2^e uur):

- 5.1.2.e [redacted] (IPO)
- 5.1.2.e [redacted] IPO)
- 5.1.2.e [redacted] (VNG)

Besluiten/Samenvatting

Buiten re kwijdde

- [redacted]
[redacted]
[redacted]
- [redacted]
[redacted]
- [redacted]
- [redacted]
[redacted]
- [redacted]

Buiten reikwijdte

[Redacted text]

- Buiten reikwijdte
 - [Redacted text]

Buiten re kwijde

- [Redacted text]
- [Redacted text]
- [Redacted text]
- [Redacted text]
- [Redacted text]
- [Redacted text]
- [Redacted text]
- [Redacted text]
- [Redacted text]
- [Redacted text]
- [Redacted text]
- [Redacted text]
- [Redacted text]
- [Redacted text]
- [Redacted text]
- [Redacted text]
- Nederland was meer ten principale voorstander van de verplichte transfer vanuit EFRO en ESF naar JTF, om op Europees niveau daarmee meer middelen te benutten voor klimaattransitie. Nu het JTF budget meer dan verdubbeld is, heeft die transfer minder waarde. De staatsecretaris geeft aan dat Nederland daarom niet meer zal pleiten voor deze verplichte transfer, conform de opstelling van het Europees Parlement in deze.

- Buiten reikwijdte
 - [Redacted text]
 - [Redacted text]
 - [Redacted text]
 - [Redacted text]
 - [Redacted text]
 - [Redacted text]
 - [Redacted text]

[illegible]

- JTF

- De staatssecretaris geeft een stand van zaken over JTF. De staatssecretaris weet dat dit bij alle regio's de warme aandacht heeft, Noord heeft ook al goed van zich laten horen. Ook de Tweede Kamer is betrokken.
- De definitieve verordening is echter nog niet aangenomen. Ook het budget is nog niet bekend. In Nederland zijn er meerdere gebieden die sociaal economisch geraakt worden door de energie en klimaattransitie.
- Het is een ingewikkelde puzzel die met de bestuurders gebalanceerd en eerlijk gelegd moet worden. De gelegde puzzel moet ook goed aansluiten bij de vereisten van de Europese Commissie én aansluiten bij de verdeling van de andere fondsen. Dit is ook zo in het eerste uur besproken.
- Dhr. Van Hijum gaf aan dat met de uitvoeringsstructuur rekening gehouden moet worden met snelle implementatie van het JTF. De staatssecretaris geeft aan dat hier nog met SZW over gesproken zal worden.

- Rondvraag en vervolg

- Buiten reikwijdte
- Volgens Bestuurlijk overleg zal georganiseerd worden nadat de definitieve Nederlandse enveloppes van alle fondsen bekend zijn. In dit BO (naar verwachting in Q4) zal het nieuwe JTF fonds en de verdeling van de Nederlandse enveloppen voor React EU, ESF, EFRO en JTF aan de orde komen.

Ministerie van Economische Zaken
en Klimaat

TER ADVISERING

Aan de Minister

Project DG Groningen
Bovengronds

Auteur

5.1.2.e

5.1.2.e

@minezk.nl

Datum

16 september 2020

Kenmerk

PDGB / 20236631

Kopie aan

Bijlage(n)

1

nota

Stimuleringspakket als onderdeel van het Bestuurlijk
overleg Groningen van 22 september

Parafenroute

5.1.2.e

5.1.2.e

Aanleiding

Op 22 september vindt de "Catshuissessie" plaats tussen regionale bestuurders en een kabinetsdelegatie. In dit overleg worden afspraken gemaakt over het stimuleringspakket voor de regio Groningen (blok E2). Na de Catshuissessie zal er nog een afsluitend BOG gepland worden om de bestuurlijke afspraken vast te stellen.

Buiten reikwijdte

Buiten reikwijdte

- Uitdaging is dat vaak wel bestuurlijke toezeggingen kunnen worden gedaan dat de regio een deel van een budget gaat ontvangen, maar nog niet hoeveel.

Ontvangen BBR

Denk hierbij aan het JTF en RRF. Buiten reikwijdte

[Redacted text block]

Kenmerk
PDGB / 20236631

Toelichting

Buiten reikwijdte

[Redacted text block]

Buiten reikwijdte

[Redacted text block]

3. Er zullen middelen uit het **Just Transition Fund** (JTF) naar Groningen vloeien. Hoeveel is niet bekend, aangezien er nog geen nationale enveloppes bekend zijn en nog geen overeenstemming is over een verdeling binnen Nederland. Eventueel kansrijke projecten voor Groningen zouden kunnen zijn; Agrofood 2030 Groningen (50 mln.), investeringsagenda waterstof (100 mln.), verduurzaming chemie (100 mln.) en Noordelijke Scholingsalliantie (50 mln.). Buiten reikwijdte
- [Redacted text block]

- Buiten reikwijdte
- [Redacted text block]

Buiten reikwijdte

[Redacted text block]

Buiten reikwijdte

Kenmerk
PDGB / 20236631

Ministerie van Economische Zaken
en Klimaat

TER ADVISERING

Aan de Staatssecretaris
Aan de Minister

nota

Nieuwe regioselectie JTF en proces middelenverdeling
JTF, EFRO en Interreg

Parafenroute

5.1.2.e

Aanleiding

- In het overleg dd. 3 september over de regioselectie van het JTF had SEZK verzocht onze analyse nog eens te herzien om te kijken of het mogelijk is een evenwichtiger spreiding van JTF-regio's te bereiken. In deze nota krijgt u een uitwerking van een alternatief scenario waarin dit is meegenomen. Dit scenario is echter minder goed onderbouwd dan het oorspronkelijke advies, wat inhoudelijk dan ook blijft staan.
- U heeft daarnaast aangegeven dat u de keuze over de JTF gebiedsselectie integraal wilt bezien in de gehele budgetverdeling van de nieuwe fondsen in gedeeld beheer met provinciale partijen, waarbij ook rekening wordt gehouden met de absorptiecapaciteit. U wordt daarom in deze nota ook geadviseerd over de aanpak van de middelenverdeling voor EFRO, JTF en Interreg in de nieuwe programmaperiode.
- Buiten reikwijdte

Advies

- U wordt geadviseerd akkoord te gaan met het oorspronkelijke advies. Alternatief kan u aangeven of u akkoord gaat met het alternatieve scenario.
 - Met deze keuze kan vervolgens het gesprek worden aangegaan met SZW en dit kan getoetst worden bij de Europese Commissie om zo tot een Rijksinzet voor de verdeling van JTF-middelen te komen. Deze kan vervolgens met de regio worden gedeeld. De motie Heerma/Seegers vraagt ons om uiterlijk in november meer duidelijkheid te geven over de JTF gebiedsselectie.
- U wordt geadviseerd akkoord te gaan met de benadering van de middelenverdeling voor het JTF, EFRO en Interreg.

**Directoraat-generaal
Bedrijfsleven & Innovatie**
Directie Innovatie en Kennis

Auteur

5.1.2.e

T 070 5.1.2.e

5.1.2.e @minezk.nl

Datum

25 september 2020

Kenmerk

DGBI-I&K / 20235497

Bhm: 20246819

Kopie aan

5.1.2.e (I&K), 5.1.2.e
(I&K), 5.1.2.e (I&K),
5.1.2.e (I&K), 5.1.2.e
(I&K), 5.1.2.e
(Regio), 5.1.2.e
(Regio), 5.1.2.e
(Regio), 5.1.2.e (TOP),
5.1.2.e (TOP), 5.1.2.e
(K&E), 5.1.2.e
(K&E), 5.1.2.e
(DEIZ)

Bijlage(n)

- 1 – nota oorspronkelijk advies
- 2 – motie Heerma-Segers
- 3 – JTF analyse Oost-Nederland

Ontvangen BBR

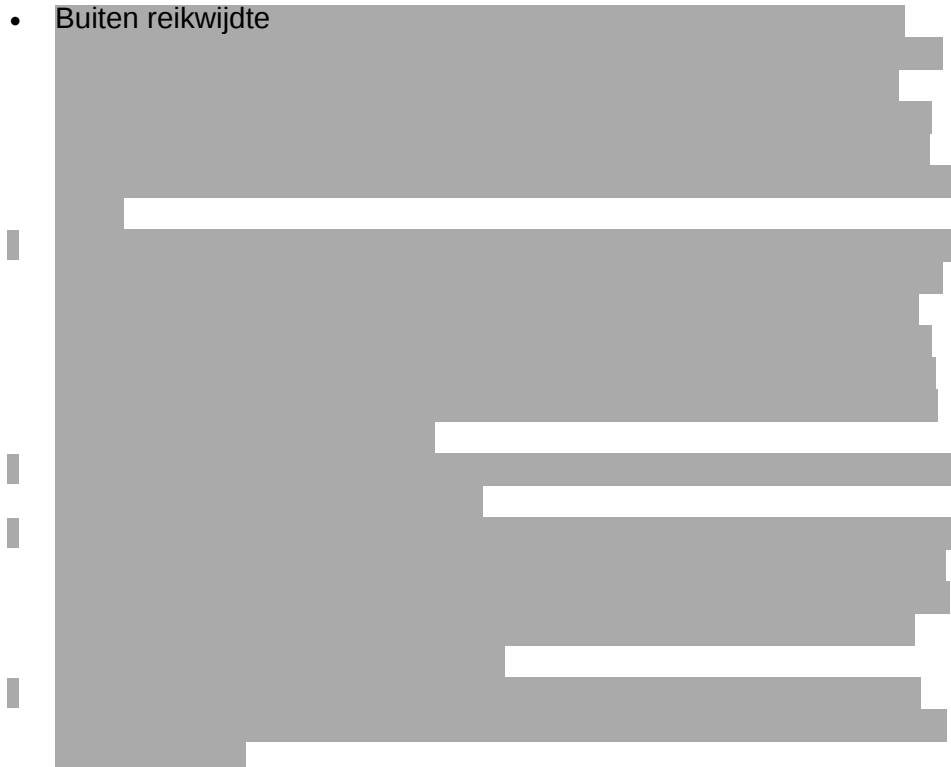
Kernpunten

A) Gebiedselectie JTF

- Oorspronkelijk advies JTF gebiedsselectie: daarbij zijn we uitgegaan van objectieve criteria en kwamen we uit op 6 COROP-gebieden; Oost-Groningen, Delfzijl en omgeving (beide EFRO Noord) IJmond, Groot-Rijnmond (beide EFRO West), Zeeuws-Vlaanderen en Zuid-Limburg (beide EFRO Zuid). Deze gebieden sluiten nauw aan bij ons Klimaatakkoord. SEZK vroeg waar deze criteria op gebaseerd waren; deze zijn gekozen op grond van de Verordening (zie toelichting en Annex 1).
- De Commissie heeft ondertussen ambtelijk ook aangegeven dat middelen ook buiten de geselecteerde regio's mogen landen, mits ze ten goede komen aan een geselecteerde regio. Op basis hiervan is een alternatief scenario ontwikkeld. Dit nieuwe scenario bouwt voort op het oorspronkelijke advies, aangevuld met een COROP-gebied in Oost-Nederland (Achterhoek). Dezelfde criteria zijn gebruikt als bij de oorspronkelijke analyse, maar omdat Nederland bijzonder kleine COROP-gebieden kent, zijn ook de cijfers van omringende COROP-gebieden meegenomen en is gekeken naar het gemiddelde.
- Voordelen oorspronkelijk scenario: sterke kwantitatieve onderbouwing, beperkt aantal regio's waardoor minder versnippering, in lijn met Klimaatakkoord, kan waarschijnlijk op goedkeuring van de EC rekenen.
- Nadelen oorspronkelijk advies: geen JTF-regio's in Oost.
- Voordelen nieuw scenario: Oost wordt meegenomen, integrale clusterbenadering dan in oorspronkelijke scenario.
- Nadelen nieuwe scenario: minder sterke kwantitatieve onderbouwing, meer versnippering, zal minder snel op goedkeuring van EC kunnen rekenen.
- Ambtelijk is bekend dat het ministerie van SZW ongeveer de helft van de middelen denkt te zullen toebedeeld krijgen. Hiermee willen zij proberen alle arbeidsmarktregio's te bedienen.
 - De Commissie geeft laagambtelijk aan graag te willen dat Nederland de JTF-middelen gericht op arbeidsmarkt en de JTF-middelen gericht op innovatie/ondernemerschap in dezelfde COROP-gebieden inzet en dat hiervoor een gezamenlijk JTF plan gemaakt wordt.
 - Voordeel van een gezamenlijk plan is dat de investeringen voor de arbeidsmarkt en innovatie/ondernemerschap meer in synergie met elkaar geprogrammeerd kunnen worden dan nu het geval is bij EFRO en ESF+ programma's.
 - De Commissie geeft aan niets te zien in het "opdelen" van de beschikbare middelen tussen SZW en EZK;
 - Zowel hierover, als over de aan te wijzen gebieden, moet dus nog overeenstemming worden bereikt met SZW.

**B) Uiteindelijke budgetverdeling van de nieuwe regionale
programma's binnen verantwoordelijkheid EZK**

- U hebt aangegeven de middelenverdeling van de verschillende fondsen in samenhang met elkaar te willen bezien. Onderstaande opties geven hier uitvoering aan. De scenario's zijn door ons gekozen op basis van criteria in de verordening of ervaringen uit het verleden. Nederland krijgt uit ieder fonds een totaalenvelop. U heeft veel vrijheid in de verdeling van deze middelen.
- JTF: Bij het JTF kan er voor gekozen worden het budget evenredig over de bovengenoemde COROP-gebieden te verdelen, de vraag is of dat als substantieel kan kwalificeren. Wellicht is het noodzakelijk om Noord wat extra budget te geven. U heeft het recht hier accenten te leggen. Onderstaand advies over het JTF gaat uit van een akkoord met SZW op een van de twee scenario's voor de gebiedsselectie zoals behandeld in deze nota, wat allesbehalve zeker is. Ook met een akkoord van SZW op de regioselectie zullen de middelen in overeenstemming met SZW verdeeld moeten worden.
- **Buiten reikwijdte**

Geadviseerde middelenverdeling JTF, EFRO en Interreg

Kenmerk
DGBI-I&K / 20235497

	Budget mln.	Al door EC gecommuniceerd?	Planning aannemen verordening	Voorgestelde middelenverdeling				Zeeuws Vlaanderen	Zuid-Limburg	Achterhoek
				Oost-Groningen	Delfzijl omg	IJmond	Groot Rijmond			
JTF (scenario 1)	567	Ja, op 29 sept	Najaar 2020	94,5	94,5	94,5	94,5	94,5	94,5	
JTF (scenario 2)				81	81	81	81	81	81	81
Buiten reikwijdte										
Buiten reikwijdte										

Toelichting

A. JTF

- U heeft aangegeven geïnformeerd te willen worden over de verplichtende kaders. De onderhandelingen tussen de Raad en het Europees Parlement (EP) over het JTF moeten nog plaatsvinden. Afronding van de verordening wordt waarschijnlijk pas voorzien aan het eind van het jaar.
- Echter, ook in conceptvorm wordt nergens expliciet een maximum aan de te selecteren gebieden gesteld, of een minimum aan steun per gebied. In de verordening wordt alleen gezegd dat de middelen naar COROP-gebieden moeten gaan die serieus worden getroffen door de klimaat- en energietransitie (zie annex 1 voor teksten uit verordening). De Commissie moet instemmen met onze gebiedsselectie.

- De Commissie heeft hier ambtelijk wel uitspraken over gedaan; per geselecteerd COROP-gebied zou de minimale steun niet veel minder moeten zijn dan in hun initiële aanbeveling¹; € 70 mln. per gebied. Dit zou betekenen dat Nederland maximaal 8 COROP-gebieden kan selecteren, rekening houdend met een totaalenveloppe van € 567 mln. (voor zowel EFRO-achtige activiteiten (innovatie, duurzame energie etc.) als ESF-achtige activiteiten (omscholing etc.), de transfer vanuit de andere structuurfondsen lijkt te sneuvelen in de onderhandelingen).

Objectieve criteria uit het oorspronkelijke advies

- Eerder vroeg u naar de keuze voor de objectieve criteria uit de oorspronkelijke advies. De variabelen, gezien op COROP niveau, zijn op grond van de Verordening (zie Annex 1) gekozen om te meten waar de grootste sociaaleconomische uitdaging wordt verwacht;
 - totale industriële uitstoot aan broeikasgassen; komt artikel 7 (1) van de verordening.
 - percentage banen in de industrie; komt uit artikel 7 (1) van de verordening.
 - bruto percentage toegevoegde waarde industrie; illustreert economische afhankelijkheid van de industrie ten opzichte van andere sectoren. De klimaattransitie en diens hervormingen in de industrie zullen daarom in deze regio's tot een grotere verandering leiden.
 - percentage werkloosheid; illustreert de reeds bestaande economische en sociale uitdagingen, waardoor de transitie mogelijk minder makkelijk door de regio opgevangen kan worden.
- De gekozen data is op COROP-niveau, data op basis van bijvoorbeeld hoofd van de bevolking geeft namelijk de daadwerkelijke transitie niet weer. Kleine industrie zou dan even veel steun kunnen krijgen terwijl hun transitieopgave minder groot is en de uiteindelijke uitstoot een kleiner aandeel vormt voor de uitstoot van Nederland.
- Naast deze kwalitatieve indicatoren is de analyse aangevuld met kwalitatieve duiding bij de hoog scorende regio's.

Alternatief scenario JTF gebiedsselectie

- Dit nieuwe scenario bouwt voort op het oorspronkelijke advies, aangevuld met een COROP-gebied in Oost-Nederland (Achterhoek), gelegitimeerd op basis van dezelfde objectieve criteria als uit het oorspronkelijke advies (zie bijlage 3).
- In het nieuwe voorstel worden 7 COROP-gebieden geselecteerd. Hierbij blijven we binnen het maximum gebieden wat de Commissie (ambtelijk) op basis van minimum steunbedrag waarschijnlijk zal goedkeuren. In de 6 COROP-gebieden die al in de eerdere advies naar voren kwamen zijn de 5 industriële clusters uit het Klimaatakkoord grotendeels gesitueerd.
- Aangezien de Commissie heeft aangegeven dat middelen ook in andere COROP-gebieden mogen neerslaan zolang ze maar ten goede komen van de JTF-gebieden, worden in dit voorstel een aantal aangrenzende COROP-gebieden meegenomen in de analyse. Deze worden weliswaar niet formeel als JTF-regio aangewezen, maar hier zouden wel investeringen gedaan

¹ Het budget was toen nog € 220 mln. voor Nederland en de EC raadde toen aan dat JTF steun naar drie COROP-gebieden in de provincie Groningen zou gaan.

kunnen worden waar de aanpalende JTF-regio ook baat bij heeft. De JTF-regio's zijn in onderstaande kaart met een dikke rand aangeduid; de aanvullende regio's met een dunne. Het gaat concreet om de volgende COROP-gebieden:

- IJmond (JTF) (EFRO West)
 - Zaanstreek
 - Haarlem
- Rijnmond (JTF) (EFRO West)
- Zeeuws-Vlaanderen (JTF) (EFRO Zuid)
- Zuid-Limburg (JTF) (EFRO Zuid)
- Achterhoek (JTF) (EFRO Oost)
- Delfzijl en omgeving (JTF) (EFRO Noord)
- Overig Groningen (JTF) (EFRO Noord)
 - Oost-Groningen

- Deze clusterbenadering sluit aan bij de wens van een integrale aanpak van de problematiek in de geselecteerde JTF-regio's; denk bijvoorbeeld aan banenverlies in IJmuiden vanwege de klimaattransitie en de

rechtstreekse of indirecte effecten die dit zou kunnen hebben op de gehele noordvleugel van de Randstad. Alleen in het Groningse cluster worden 2 JTF-regio's aangewezen. Dit was in het oorspronkelijke advies ook het geval en past daarnaast bij de motie Heerma/Segers. Ook bij deze analyse wordt gebruik gemaakt van objectieve criteria, maar het nadeel is wel dat de gekozen aangrenzende COROP-gebieden wel als subjectief kan worden ervaren. De kwantitatieve legitimering kan aan de andere kant wel goed kwalitatief worden aangevuld met de notie dat voor de vijf grote industriële clusters al veel beleid wordt gemaakt. Voor de industrie in Oost wordt minder gedaan.

- De onderliggende cijfers (uitstoot, aandeel zware industrie etc.) legitimeren de inclusie van een cluster in landsdeel Oost als er naar de gemiddeldes van die clusters (JTF-regio plus de aangrenzende gebieden) wordt gekeken (zie tabel). Als er alleen naar individuele COROP-gebieden wordt gekeken, zoals in het oorspronkelijke advies, is er geen COROP-gebied in Oost dat in de buurt komt van de hoogst scorende gebieden.
- De kwantitatieve legitimering kan kwalitatief worden aangevuld met de notie dat voor de vijf grote industriële clusters al veel beleid wordt gemaakt. Voor de industrie in Oost wordt minder gedaan.
- Voor elk van de 6 clusters kan een JTF-investeringsplan worden gemaakt, waarbij de formele JTF-regio's het focuspunt zullen moeten zijn. Er wordt voor Oost voor het middelste COROP-gebied (Achterhoek) gekozen als JTF-regio, zodat de regio's Twente en Arnhem-Nijmegen ook mee kunnen worden genomen in het cluster. Deze twee COROP-gebieden kennen relatief hoge uitstootcijfers in oost.
- Voor de andere industriële clusters is gekozen voor het COROP-gebied waar de cijfers daar de meeste aanleiding toe geven.
- In dit scenario worden 3 COROP-gebieden uit landsdeel Oost meegenomen. Hier valt echter de tapijtindustrie uit Genemuiden niet onder.

Variabele	Totale broeikasgas uitstoot industrie	% industrieel arbeidsvolume werkzame personen (van geheel aan arbeidsjaren)	% toegevoegde waarde van industrie tov alle economische activiteiten	Beroepsbevolking Werkloosheidspercentage
Jaar	2017	2017	2017	2019
Clusters (gemiddelden van COROP-gebieden)	miljoen kg CO2-eq	percentage	Percentage	percentage
Nederland	49325	9,7	12,33	3,4
IJmond ea	2553,4	12,93	17,84	3,13
Rijnmond ea	8081,3	10	14,1	3,85
Z-Vlaanderen ea	4291,75	15,6	22,92	2,8
Z-Limburg ea	3878	13,6	20,43	3,15
Achterhoek ea	654,3	13,53	18	3,2
Delfzijl, Oost-Groningen ea	473,6	15,07	20,3	4,06

Motie Heerma/Segers

Tijdens de Algemene Politieke Beschouwingen van 16 en 17 september jl. is een motie Heerma/Segers aangehouden, waarin het kabinet wordt verzocht een 'substantieel deel' van de Nederlandse JTF-middelen aan Groningen toe te bedelen.

B. Middelenverdeling

JTF

- De Commissie heeft gecommuniceerd dat Nederland € 567 mln. zal krijgen uit het JTF (dit is het totaalbedrag voor zowel EZK als SZW). De verplichte overheveling vanuit EFRO en ESF naar het JTF (die voor veel problemen zou zorgen) lijkt te sneuvelen in de Brusselse onderhandelingen.
- Er is nog niets bepaald over de JTF governance, het is nog niet gezegd dat dit ook door de landsdelen zal worden uitgevoerd, zoals nu het geval is bij EFRO.
- De middelenverdeling over de JTF-regio's kan voor zowel het oorspronkelijke scenario als het nieuwe scenario langs dezelfde lijn gedaan worden: evenredige verdeling of een top-up voor een specifieke JTF-regio.
- Groningen heeft voldoende absorptiecapaciteit voor kwalitatief goede voorstellen. Groningen vraagt het kabinet zelfs om extra middelen, wat door MEZK/MBZK wordt afgehouden door te verwijzen naar nationale (Groefonds) en Europese mogelijkheden, waaronder het JTF. Middelen uit het Nationaal Programma Groningen kunnen gebruikt worden als regionale cofinanciering van Europese projecten, zoals uit het JTF.

Oorspronkelijk scenario:

- Optie 1 (aanbeveling): volledig evenredige verdeling van de JTF-middelen over de 6 JTF-regio's (€94,5 mln. per JTF-regio). Omdat in dit scenario Oost geen JTF-regio's kent en Noord, West en Zuid allen twee JTF-regio's, zou ieder landsdeel €189 mln. uit het JTF krijgen.
- Optie 2: top-up voor 1 JTF-regio. Indien gewenst kan een specifieke JTF-regio extra budget worden toebedeeld vanwege speciale omstandigheden, zoals bv Groningen vanwege de gasproblematiek. Hiervoor hoeft niet aan specifieke criteria te worden voldaan; het moet wel onderbouwd worden. In het kader van de motie Heerma/Segers kan bijvoorbeeld gekozen worden om de JTF-regio's in Zuid en West € 85 mln. toe te bedelen, en die in Noord ieder € 113,5 mln. (bij elkaar € 227 mln. in Noord).

Nieuw scenario:

- Optie 1 (aanbeveling): volledig evenredige verdeling van de JTF-middelen over de 7 JTF-regio's (€81 mln. per JTF-regio).

- Optie 2: top-up voor 1 JTF-regio. Indien gewenst kan een specifieke JTF-regio extra budget worden toebedeeld vanwege speciale omstandigheden, zoals bv Groningen vanwege de gasproblematiek of Achterhoek omdat deze regio niet dezelfde aandacht krijgt als de andere 5 industriële clusters. In dit scenario zou voor 6 van de JTF-regio's € 70 mln. beschikbaar kunnen worden gemaakt, voor de overgebleven JTF-regio is dan € 147 mln. beschikbaar.
- Met beide opties ontvangt Groningen als provincie een substantieel deel van de middelen (motie Heerma/Segers): minstens €162 mln., max. € 217 mln.
- Het JTF faciliteert ook arbeidsmarktinterventies. Deze zullen door het ministerie van SZW worden uitgevoerd.
 - De verdeling ESF+ en EFRO is door de Commissie op resp. 45% en 55% van de enveloppe voorgesteld;
 - SZW lijkt laagambtelijk iets soortgelijks voor de verdeling van JTF middelen te verwachten;
 - SZW wil alle arbeidsmarktregio's aanwijzen. Zij verwachten dat ze de Commissie hiertoe zullen kunnen overhalen.
 - Informeel heeft de Commissie reeds aangeven aan EZK hier niets in te zien.

JTF	Noord	Oost	Zuid	West
Oorsponkelijk scenario optie 1	189	0	189	189
Oorsponkelijk scenario optie 2	227	0	170	170
Nieuw scenario optie 1	162	81	162	162
Nieuw scenario optie 2	217	70	140	140

Buiten reikwijdte

Annex 1 – artikelen uit verordening die betrekking hebben op selectie regio's voor JTF-steun

Kenmerk
DGBI-I&K / 20235497

Artikel 6
Programmering van de JTF-middelen

1. De JTF-middelen worden geprogrammeerd voor de categorieën regio's waar de betrokken gebieden zich bevinden, op basis van de territoriale plannen voor een rechtvaardige transitie die overeenkomstig artikel 7 zijn opgesteld en door de Commissie zijn goedgekeurd als onderdeel van een programma of een programmawijziging. De geprogrammeerde middelen bestaan uit een of meer specifieke programma's of een of meer prioriteiten binnen een programma.

De Commissie keurt een programma alleen goed wanneer de vaststelling van de zwaarst door het transitieproces getroffen gebieden in het betrokken territoriale plan voor een rechtvaardige transitie naar behoren is gemotiveerd en het betrokken territoriale plan voor een rechtvaardige transitie consistent is met het nationale energie- en klimaatplan van de betreffende lidstaat.

Artikel 7
Territoriaal plan voor een rechtvaardige transitie

1. De lidstaten stellen samen met de betrokken autoriteiten van de betreffende gebieden en volgens het model in bijlage II een of meer territoriale plannen voor een rechtvaardige transitie op voor een of meer getroffen gebieden van niveau 3³ van de bij Verordening (EG) nr. 1059/2003 van het Europees Parlement en de Raad, gewijzigd bij Verordening (EG) nr. 868/2014 van de Commissie⁴, vastgestelde gemeenschappelijke nomenclatuur van territoriale eenheden voor de statistiek ("regio's van NUTS-niveau 3") of delen daarvan. **Het betreft gebieden die het zwaarst getroffen zijn door de economische en sociale effecten van de transitie, met name wat betreft het verwachte banenverlies bij de productie en het gebruik van fossiele brandstoffen en de transformatiebehoeften van de productieprocessen van industriële installaties met de hoogste broeikasgasintensiteit.**

³ In Nederland: COROP-gebieden

⁴ Verordening (EG) nr. 1059/2003 van het Europees Parlement en de Raad van 26 mei 2003 betreffende de opstelling van een gemeenschappelijke nomenclatuur van territoriale eenheden voor de statistiek (NUTS) (PB L 154 van 21.6.2003, blz. 1).

2. Een territoriaal plan voor een rechtvaardige transitie bevat de volgende elementen:
- a) een beschrijving van het transitieproces op nationaal niveau naar een klimaatneutrale economie, met inbegrip van een tijdschema voor belangrijke stappen in het transitieproces die consistent zijn met de meest recente versie van het nationale energie- en klimaatplan (“NECP”);
 - b) een motivering voor het vaststellen van de gebieden die het zwaarst door het onder a) bedoelde transitieproces worden getroffen en door het JTF moeten worden ondersteund overeenkomstig lid 1;**
 - c) een beoordeling van de transitieproblemen in de zwaarst getroffen gebieden — met inbegrip van de sociale, economische en milieueffecten van de transitie naar een klimaatneutrale economie — waarbij het potentiële aantal getroffen banen en banenverlies, de ontwikkelingsbehoeften en de tegen 2030 te verwezenlijken doelstellingen worden vastgesteld met betrekking tot de transformatie of de stopzetting van broeikasgasintensieve activiteiten in die gebieden;**
 - d) een beschrijving van de bijdrage die de JTF-steun naar verwachting zal leveren tot het aanpakken van de sociale, economische en milieueffecten van de transitie naar een klimaatneutrale economie;
 - e) een beoordeling van de samenhang ervan met andere nationale, regionale of territoriale strategieën en plannen;**
 - f) een beschrijving van de governancemechanismen, die bestaan uit de partnerschapsregelingen, de geplande monitoring- en evaluatiemaatregelen en de verantwoordelijke instanties;
 - g) een beschrijving van het soort voorgenomen concrete acties en de verwachte bijdrage ervan om het effect van de transitie te verzachten;
 - h) wanneer steun wordt verleend voor productieve investeringen aan andere ondernemingen dan kmo’s, een volledige lijst van dergelijke concrete acties en ondernemingen en een motivering van de noodzaak van dergelijke steun op basis van een kloofanalyse waaruit blijkt dat het verwachte banenverlies zonder de investering groter zou zijn dan het verwachte aantal gecreëerde banen;

- i) wanneer steun wordt verleend voor investeringen ter vermindering van de broeikasgasemissies van activiteiten die zijn opgenomen in bijlage I bij Richtlijn 2003/87/EG, een volledige lijst van de te ondersteunen concrete acties en een motivering dat ze bijdragen tot de transitie naar een klimaatneutrale economie en leiden tot een aanzienlijke vermindering van de broeikasgasemissies die aanzienlijk verder gaat dan de betreffende benchmarks voor kosteloze toewijzing in het kader van Richtlijn 2003/87/EG, en noodzakelijk zijn voor de bescherming van een aanzienlijk aantal banen;
- j) synergie en complementariteit met andere programma's van de Unie en pijlers van het mechanisme voor een rechtvaardige transitie om in de vastgestelde ontwikkelingsbehoeften te voorzien.

3. Bij het opstellen en uitvoeren van territoriale plannen voor een rechtvaardige transitie worden de betreffende partners betrokken overeenkomstig artikel [6] van Verordening (EU) [nieuwe GB-verordening].

4. Territoriale plannen voor een rechtvaardige transitie zijn consistent met de in artikel [23] van Verordening (EU) [nieuwe GB-verordening] bedoelde territoriale strategieën, de betreffende strategieën voor slimme specialisatie, de nationale energie- en klimaatplannen en de Europese pijler van sociale rechten.

Wanneer de herziening van een nationaal energie- en klimaatplan overeenkomstig artikel 14 van Verordening (EU) 2018/1999 een herziening van een territoriaal plan voor een rechtvaardige transitie vereist, wordt deze herziening uitgevoerd als onderdeel van de tussentijdse evaluatie overeenkomstig artikel 14 van Verordening (EU) [nieuwe GB-verordening].

JTF analyse voor Oost-Nederland

Naast de vijf nationale industriële clusters is er nog een industriecluster actief in Nederland: cluster 6 verenigt alle industriële partijen die zich bevinden buiten de vijf clusters. Met het oog op het decentrale karakter van dit cluster is het belangrijk om niet te vergeten dat ook deze industriële partijen een aanzienlijke opgave hebben in de klimaattransitie – met bijbehorende socio-economische uitdagingen. Daarom wordt verwacht dat dit cluster ondersteuning nodig zal hebben bij hun transitieopgave.

Zoals geïllustreerd in onderstaande kaart (uit het koplopersprogramma) ligt cluster 6 verspreid over heel Nederland. Wel is een kleine concentratie zichtbaar in Oost-Nederland. Aangezien de COROP-gebieden voortkomend uit de JTF-analyse zich reeds in de andere landsdelen bevinden en zich een kleine concentratie in het oosten bevindt is gekozen om een extra analyse te doen naar geschikte JTF-gebieden in Oost-Nederland. Het landsdeel Oost-Nederland kenmerkt zich door middel van decentrale clusters met niet-georganiseerde grote uitstoters. Voorbeelden zijn groot gasverbruikers zoals de keramische industrie, voedselproducerende bedrijven en gieterijen die leveren aan de auto-industrie. De grootste uitdagingen op het gebied van de energietransitie liggen voor Oost-Nederland in de industriële energie infrastructuur en de gebouwde omgeving.

Het zesde cluster bestaat uit een breed pallet van sectoren met verschillende karakteristieken. De volgende industrieën met de bijbehorende brancheorganisaties zijn betrokken: de metallurgische industrie (VNMI/AVNeG), de chemische industrie (VNCI), de levensmiddelenindustrie (FNLI), de Papier- en kartonindustrie (VNP), de glasindustrie (VNG), de keramische industrie (KNB), de afval- en recyclingsector (VA), ICT-bedrijven (NLDigital) en olie- en gasexploratie bedrijven (NOGEPA). In dit transitieplan zal voor iedere sector kort beschreven worden waar de sector zich mee bezig houdt, welke transitiemogelijkheden er zijn en welke randvoorwaarden daarvoor moeten worden voldaan.

Legenda

- Levensmiddelenindustrie (FNLI)
- Chemische industrie (VNCI)
- Metallurgische industrie (VNMI/AVNeG)
- Papier- en kartonindustrie (VNP)
- Glasindustrie (VNG)
- Afval- en recyclingsector (VA)
- ICT-bedrijven (NLDigital)
- Olie- en gas exploratie bedrijven (NOGEPA)
- Regioclusters **

* Voor de locaties van de installaties is gebruik gemaakt van de ETS-locaties. Bij sectoren die niet of beperkt onder het ETS-systeem vallen is ook gekeken naar het potentieel voor warmte en CCUS.

** De aangegeven regioclusters op de kaart zijn: Zeeland, Noord-Nederland, Rotterdam-Moerdijk, Chemelot en Noordzee-kanaalgebied.

Locaties van cluster 6 in Nederland – bron: koplopersprogramma cluster 6

Zoals hierboven aangegeven is de industrie in Oost-Nederland zeer verspreid, waardoor op COROP-niveau relatief lage cijfers komen voor onze geselecteerde JTF-variabelen. Wanneer we inzoomen op de zes COROP-gebieden van Oost-Nederland (provincies Overijssel en Gelderland), komen Twente en de Achterhoek telkens als de twee hoogst scorende partijen op onze indicatoren (industriële broeikasgasuitstoot; industrieel arbeidsvolume, industrieel economisch aandeel en werkloosheidspercentage) naar boven: terwijl de Achterhoek het hoogste scoort op drie variabelen, kent regio Twente ook een relatief hoge werkloosheid (3.3%).

Vervolgens hebben we voor deze twee COROP-gebieden het huidige beleid voor de klimaattransitie en het handelingsperspectief overwogen. Het huidige beleid kan worden getypeerd als **ruim** voor beide gebieden: zowel in Overijssel (Twente) als Gelderland (Achterhoek en Arnhem/Nijmegen) hebben de provincies programma's opgezet voor de energietransitie en wordt daarbinnen speciaal aandacht besteed aan de grotere energie-intensieve bedrijven.

Provincie Overijssel ondersteunt met het project Energie Koplopers Overijssel 14 grootverbruikers van energie **Buiten reikwijdte** bij het behalen van hun energiedoelen. Daarnaast wil de provincie de energie-intensieve bedrijven op de lijn Enschede, Ommen, Emmen **Buiten reikwijdte** ondersteunen om een verduurzamingsslag te maken. De Provincie Gelderland zet met het Gelders Klimaatplan in op de reductie van broeikasgasuitstoot met 55%. In 2020 heeft de provincie daar, naast de RESsen en een basispakket, een intensiveringspakket voor opgezet. Onderdeel hiervan zijn maatregelen om de meest energie-intensieve industrieën te ondersteunen bij verduurzaming en innovaties te stimuleren, waaronder CO₂-afvang, opslag en gebruik

De regio's Twente en Achterhoek hebben allebei vorig jaar een Regiodeal afgesloten waarbij verduurzaming en arbeidsmarkt (her- en omscholing) aandachtspunten zijn. Voor regiodeal Achterhoek wordt er 20 miljoen via het Rijk gefinancierd en 20 mil. regionale cofinanciering waarbij hard wordt ingezet op landbouw. Bij de regiodeal Twente wordt 30 miljoen vanuit het Rijk en 30 miljoen vanuit de regio gefinancierd. Hiernaast heeft de regio Arnhem/Nijmegen een woondeal van 1 miljoen vanuit BZK. In oost-Nederland is daarnaast een Omgevingsagenda opgesteld. Deze wordt nu verder uitgewerkt in acht omgevingsopgaven, waaronder 'Internationale en bereikbare technologische topregio Twente' en 'Innovatieve groene metropoolregio Arnhem, Nijmegen en Foodvalley'.

Het handelingsperspectief is **lastig** voor de drie aangewezen COROP-gebieden in de regio. Hoewel overheden inzetten op ondersteuning van het bedrijfsleven, is het de vraag of dat voldoende is wegens het decentrale karakter van de energie-intensieve bedrijven. Hierdoor is het lastig om efficiënte programma's te ontwikkelen. Aanpassingen van energie infrastructuur (warmtenetten, leidingen, netwerken) kunnen niet geclusterd worden. Collectieve levering van alternatieve gassen aan de verspreide bedrijven is een uitdaging. Tevens is er een gebrek aan netcapaciteit. De spreiding en de diversiteit zorgen er bovendien voor dat bedrijven qua energie- en materiaalhuishouding relatief onafhankelijk van elkaar opereren.

Er zijn relatief veel industrielocaties waar bedrijven zelf (o.a. met WKK) lokaal elektriciteit en warmte vanuit gasverbruik produceren. Als deze bedrijven van het gas af willen en hun warmtevraag elektrificeren zal de vraag naar elektriciteit niet met de infrastructuur (GRID) kunnen worden aangevoerd. Voor de papierindustrie geldt dat de elektrificatie kan plaats vinden bij aansluiting op het netwerk van Tennet (maar er is nu al gebrek aan capaciteit op het net) en voor de keramische industrie geldt dat er volgens de recent uitgebrachte roadmap ingezet kan worden op biogas (mits via kringlooplandbouw in bestaande net in te voeren of anderszins te transporteren), waterstof (mits er in de nieuwe hoofdinfrastructuur een ontsluiting op Oost Nederland komt) of bio-propaan (transporteren via schip).

Er zijn in Oost geen grote industriële clusters waar ontslagen werknemers makkelijk elders aan de slag kunnen. **Buiten reikwijdte**

In de Achterhoek is geen groot stedelijk cluster dat makkelijk arbeidskrachten kan absorberen. Dat is wel het geval voor Arnhem/Nijmegen wel, maar de werkgelegenheid zit daar in andere sectoren dan industrie.

Bijlage: cijfers voor Oost-Nederland

Variabele	Totale broeikasgasuitstoot industrie	% industrieel arbeidsvolume werkzame personen (van geheel aan arbeidsjare)	% toegevoegde waarde van industrie tov alle economische activiteiten	Beroepsbevolking Werkloosheid%
Jaar	2017	2017	2017	2019
Noord-Overijssel (CR)	146.2	11.3	13.93	3

Zuidwest-Overijssel (CR)	78.7	12.4	17.18	3.2
Twente (CR)	650.4	14.9	19.62	3.3
Veluwe (CR)	345.9	10.7	13.71	2.8
Achterhoek (CR)	729.3	17.0	21.66	2.8
Arnhem/Nijmegen (CR)	583.2	8.7	12.72	3.5
Zuidwest-Gelderland (CR)	249.1	11.1	13.00	2.8

Ministerie van Economische Zaken
en Klimaat

TER INFORMATIE

Aan de Minister
CC de Staatssecretaris

**Project DG Groningen
Bovengronds**
Groningen Bovengronds

Auteur

5.1.2.e

@minezk.nl

Datum

29 oktober 2020

Kenmerk

PDGB-GB / 20272203

Bhm: 20272821

Kopie aan

Bijlage(n)

2

nota

Stand van zaken Bestuursakkoord Groningen -
onderdeel E2

Parafenroute

5.1.2.e

5.1.2.e

Buiten reikwijdte

Buiten reikwijdte

Ontvangen BBR

- Buiten reikwijdte

-
-
-
-
-

Minimale inzet regio Toekomstagenda Groningen (bijlage 2)

- Buiten reikwijdte
- Belangrijke punten voor de regio blijven
 - 75% van de middelen uit het JTF (450 mln. van 600 mln. totaal)

- Buiten reikwijdte
- -
 -

- Buiten reikwijdte [redacted]
Vanuit het Rijk is aangegeven dat we concrete
toezeggingen doen als dat kan, maar dat dit vaak niet zal kunnen
vanwege de financieringssystematiek bij fondsen als Buiten reikwijdte, JTF
Buiten reikwijdte.
- Buiten reikwijdte [redacted]

- Meer specifiek per thema
- Buiten reikwijdte [redacted]
 - De verdeling van het JTF is nog hoogst onzeker. Verwachting is dat aan de
vraag van de regio (75% naar Groningen) niet kan worden voldaan.
 - Buiten reikwijdte [redacted]

Buiten re kwijde

[redacted]

Financiering (bijlage 1)

- De regio vraagt Buiten reikwijdte [redacted]
plus 75% uit het JTF (450 mln).
- Buiten reikwijdte [redacted]

- o Europese fondsen:
 - o JTF: 209 miljoen¹ (voor Groningen). Verdeling wordt vastgesteld na BO op 25 november. De totale JTF pot is 628 mln. Bij een evenredige verdeling (over zes geselecteerde COROP gebieden, er lijkt ambtelijk akkoord over selectie van 6 gebieden tussen SZW/EZK), zou dit neerkomen op 209 mln. voor Groningse COROP-gebieden (2/6). Hierover is echter nog niks besloten en het is ook denkbaar dat uiteindelijk voor een niet-evenredige verdeelsleutel wordt gekozen. Er ligt een (aangehouden) Kamermotie om een "substantieel deel van de middelen" aan Groningen toe te kennen.

o Buiten reikwijdte

[Redacted text block]

Buiten reikwijdte

[Redacted text block]

Buiten reikwijdte

[Redacted text block]

¹ De bedragen die hier voor Europese fondsen worden genoemd, zijn in **lopende prijzen:** bedragen dus gecorrigeerd voor jaarlijkse inflatie van 2% waar de Commissie mee rekent.

JTF

In het minimum pakket stelt de regio voor 75% van de middelen uit het Joint Transition Fund toe te kennen aan Groningen. Dit is 450 mln. De verdeling het JTF wordt besproken in het bestuurlijk overleg met de landsdelen op 25 november, hopelijk kunnen er dan beslissingen gemaakt worden.

Kenmerk
PDGB-GB / 20272203

Buiten reikwijdte

Toekomstagenda Groningen

Minimale inzet Regio *versie 28 oktober 2020*

Buiten reikwijdte

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

Buiten reikwijdte
[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

Buiten reikwijdte

[Redacted content]

[Redacted content]

[Redacted content]

[Redacted content]

Buiten reikwijdte

Buiten reikwijdte

[Redacted content]

[Redacted content]

[Redacted content]

Buiten reikwijdte

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

Buiten reikwijdte

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

Buiten reikwijdte

Buiten reikwijdte

Buiten reikwijdte

Buiten reikwijdte

Just Transition Fund

- Voorstel Regio:
 - Groningen is door de Europese Commissie aangewezen als enige JTF regio van Nederland vanwege de hoge CO2 uitstoot en het verlies van 20.000 banen door het stopzetten van de gaswinning.
 - In Noord-Nederlands verband voeren we een sterke lobby gericht op het alloceren van de Nederlandse JTF middelen waar ze voor bedoeld zijn: de sociaal-economische effecten van de energietransitie in Groningen en Noord-Nederland te adresseren en de Groningse CO2 uitstoot te reduceren. Hiertoe is reeds een kamermotie aangenomen die oproept tot het alloceren van de bulk van de JTF middelen en is een motie aangehouden die oproept op substantieel deel van het budget in Noord-Nederland te investeren.
 - De E2 agenda/catshuissessie gebruiken als versneller in deze lobby door nu de beslissing te nemen om 75% van het JTF budget voor Noord-Nederland te reserveren voor het adresseren van de sociaal-economische effecten van de energietransitie en de reductie van CO2 uitstoot en hiertoe een gezamenlijk inhoudelijk programma op te stellen inclusief meerjarige projectenpijplijn.

Afspraak: bestuurlijk agenderen.

Buiten reikwijdte

Buiten reikwijdte				

[illegible]

[illegible]

3. JTF				
Rijk reserveert 75% van het JTF budget voor Noord-Nederland om de sociaal-economische effecten van de energietransitie en de reductie van CO2 uitstoot op te vangen en zegt toe hier een gezamenlijk inhoudelijk programma voor op te stellen inclusief meerjarige projectenpijplijn.			<i>n.v.t.</i>	<i>n.v.t.</i>

Rode draden ambtelijke inventarisatie mogelijke afspraken

Legenda:

	Afspraak is hard
	Afspraak is hard, maar hoogte bedrag moet nog worden vastgesteld/voorwaarden worden ingevuld via een parallel proces buiten onze invloedssfeer
	Afspraak lijkt haalbaar, maar moet nog worden bekrachtigd op directorenniveau
	Nog onduidelijk of afspraak haalbaar is, escalatie op directorenniveau nodig

Onderwerp/project	Inschatting €'s	Hardheid afspraak
Toegankelijk maken bestaande middelen		
Buiten reikwijdte		
Europese fondsen: JTF	€209 miljoen	Verdeling wordt vastgesteld na BO op 25 november. Er is met SZW nu wel overeengekomen dat er 6 COROP gebieden worden bediend met het JTF, waaronder Oost-Groningen en Delfzijl en omgeving (dit kan nog niet extern gedeeld worden). De totale JTF pot is 628 mln. Hoeveel er hiervan naar de 2 COROP gebieden in Groningen gaat, is nog niet bepaald. Bij een evenredige verdeling zou dit neerkomen op 209 mln. voor Groningse COROP-gebieden (2/6). Hierover is echter nog niks besloten en het is ook denkbaar dat uiteindelijk jk voor een niet-evenredige verdeelsleutel wordt gekozen. Er ligt een (aangehouden) Kamermotie om een "substantieel deel van de middelen" aan Groningen toe te kennen.
Buiten reikwijdte		

TER ADVISERING

Aan de Staatssecretaris
Aan de Minister

Directoraat-generaal
Bedrijfsleven & Innovatie
Directie Innovatie & Kennis

Auteur

5.1.2.e

T 070 5.1.2.e

5.1.2.e @minezk.nl

Datum

12 november 2020

Kenmerk

DGBI -I&K/ 20280759

Bhm: 20282645

Kopie aan

5.1.2.e

nota

BO 25 nov EFRO + JTF - voorbereidend gesprek 16 nov
11u

Parafenroute

5.1.2.e

Aanleiding

Op 25 november 16.00 – 18.00 vindt het overleg met regionale bestuurders plaats over de middelenverdeling uit EFRO en het JTF. Vooroverleg met u (staatssecretaris) is op maandag 16 november 11.00 – 11.30. Op 18 november vindt een Directeurenoverleg (DO) plaats. U zult na dit DO het volledige dossier voor het BO ontvangen met spreektekst per agendapunt.

Advies

Staatssecretaris:

- Kunt u instemmen met de voorgestelde agenda voor het BO (bijlage 1)?
- Bent u er mee akkoord nu nog geen compensatievoorstellen vanuit EZK te presenteren tijdens dit BO?
- Kunt u instemmen met het voorstel, ambtelijk overeengekomen tussen EZK en SZW, tot een evenredige budgetverdeling over de zes JTF-gebieden en de middelen daarbinnen voor 50% worden ingezet op arbeidsmarktinterventies en 50% op innovatie/investeringen in nieuwe technologie, maar dat daar met 10% van mag worden afgeweken?

Minister:

- Gaat u ook akkoord met de evenredige verdeling van de JTF-middelen?

Kernpunten

- U (staatssecretaris) wordt geadviseerd in dit BO nog geen voorstel te doen tot compensatie nu u voor het eerst de gebiedsselectie deelt met de regionale bestuurders. EZK presenteert uitgangsprincipes op basis van statistische criteria. Het is aan de landsdelen zelf met compensatievoorstellen te komen indien zij dit wensen. U kunt wel begrip tonen voor de situatie van Oost en aangeven dat als er gecompenseerd wordt, REACT-EU (2022) het meest logisch lijkt.

Bijlagen

1. Concept agenda BO
2. Brief Europese Commissie verdeling regionale budgetten + bijlage Tabel
3. Email gedeputeerde Brink transitie regio's
4. Brief Bovens EMR
5. Brief Kathman wensen JTF vanuit West
6. Brief Zuid JTF
7. Brief Provincie Zeeland

Ontvangen BBR

Buiten reikwijdte

Buiten reikwijdte

Toelichting

- Aangezien SZW medeverantwoordelijk is voor het JTF, zal Stas SZW, Bas van 't Wout, wellicht ook deelnemen aan het BO. Dat wordt nog bevestigd. SZW heeft nog geen verdeling van de ESF+ middelen.
- **Buiten reikwijdte**
[Redacted text]
- Verschillende regionale bestuurders hebben u over de Europese fondsen benaderd:
 - **Buiten reikwijdte**
[Redacted text]
 - Wethouder Kathman vraagt, namens West, uw aandacht voor de industriële transitie waar zij voor staan en hier bij de JTF middelen rekening mee te houden (bijlage 5).
 - Eerder had Zuid u al een brief gestuurd waarin ze uw aandacht vragen voor de energietransitie daar (oa Chemelot) en verzoeken dit mee te nemen in de JTF gebiedsselectie (bijlage 6).

¹ <https://www.ad.nl/drenthe/drenthe-op-het-vinkentouw-te-weinig-geld-uit-europa-voor-stimulering-economie~a2c14441/>

Toelichting op verschillende budgetten (en agendapunten BO)

Kenmerk
DGBI-I&K / 20280759

Buiten reikwijdte

JTF

- U bent in eerdere nota's geïnformeerd over de JTF gebiedsselectie. Op basis van de analyse van statistische data zullen volgende COROP-gebieden JTF-steun ontvangen (zie kaart in toelichting):
 1. Oost-Groningen;
 2. Delfzijl en omgeving;
 3. IJmond;
 4. Groot-Rijnmond;
 5. Zeeuws-Vlaanderen;
 6. Zuid-Limburg.
- Met deze regioselectie wordt aangesloten bij de vijf grote industriekernen van Nederland, zoals ook volgt uit het Klimaatakkoord. Deze gebieden scoren hoog op statistische data die overeenkomen met die in de JTF verordening: CO2 uitstoot, aanwezigheid/afhankelijkheid industrie, werkloosheid. We werken momenteel aan een versie van onze interne analyse die gedeeld kan worden met de landsdelen, mocht daar behoefte aan zijn.
- SZW gaat mee in deze analyse door te focussen op directe arbeidsmarkteffecten. SZW heeft een eigen analyse uit laten voeren door het Planbureau van de Leefomgeving (PBL) die vooral keek naar indirecte arbeidsmarkteffecten en daardoor geen precieze gebieden kon aanwijzen.

adviesrapport?
nee. Eigen
analyse.

² Criteria die de Europese Commissie gebruikt voor de verdeling van de middelen over landen. Dit zijn o.a. BBP, onderwijs, werkloosheid, migratie en klimaat. Deze hebben wij vertaald naar provinciaal niveau en zo is er een verdeling per landsdeel bepaald.

SZW wil nog wel dat er binnen andere Europese fondsen, bijvoorbeeld het RRF, wordt onderzocht in hoeverre een bredere ondersteuning in alle Nederlandse COROP-gebieden voor deze indirecte effecten mogelijk is aangezien het PBL rapport openbaar is en ze daar dus nog een regionale lobby voor verwachten.

- We adviseren de budgetverdeling tussen deze gebieden naar evenredigheid vorm te geven, dat wil zeggen dat ieder COROP-gebied een bedrag van **EUR 104,66 mln.** tegemoet kan zien. Er komen echter 2 COROP gebieden uit onze gebiedsselectie in Groningen, dus Groningen zal wel een substantieel bedrag ($1/3^e$) van de pot ontvangen (ongeveer EUR 209 mln). Ook de landsdelen West en Zuid kennen ieder 2 JTF-regio's, dus ook zij ontvangen dan ongeveer EUR 209 mln. JTF- middelen komen echter niet ten goede aan het hele landsdeel, maar aan een veel kleiner COROP-gebied.
 - Op dit moment is de motie Moorlag (zie annex), waarin hij opriep de JTF middelen prioritair en geconcentreerd in te zetten in Noord Nederland, aangehouden. Datzelfde geldt voor de eerder ingediende motie Segers/Heerma, dus ligt er geen directe opdracht van de Kamer om een bepaald percentage van de JTF-middelen aan Noord-Nederland toe te wijzen. De motie Mulder/Dik-Faber is wel aangenomen, daarin refereert ze aan Noord-Nederland, maar andere regio's worden ook genoemd en de focus ligt op waterstof. Juist vanwege waterstofpositie in Noord Nederland, leest Noord deze motie wel als dat de meeste middelen daar naartoe moeten gaan (minimaal 75%). Waarbij er sprake is van een combinatie van en arbeidsmarktgevolgen van de energietransitie (vanwege afbouw gaswinning) en economische uitdagingen (bijv waterstof).
- De afspraak met SZW is ambtelijk gemaakt (DG niveau) dat van dit budget per COROP-gebied de middelen in principe 50/50% arbeidsmarktbeleid/innovatie-investeringen worden ingezet. Er is ook overeengekomen tussen EZK en SZW dat in het transitieplan hier van mag worden afgeweken mits ze binnen een bandbreedte van 40% - 60% blijven en de noodzaak tot afwijken van 50/50 verdeling goed beargumenteerd wordt.
- JTF-investeringen moeten ten goede komen aan de specifieke JTF-gebieden. In het voorbeeld van Noord-Nederland betekent dit dat middelen weliswaar buiten de 2 Groningse COROP-gebieden mogen landen (bv Emmen), zolang Oost-Groningen/Delfzijl en omgeving daar maar baat bij hebben. Dit moet dus goed onderbouwd worden, en het ligt dus in de lijn der verwachtingen dat het overgrote deel van de JTF-middelen voor de Groningse gebieden ook daadwerkelijk daar zullen worden geïnvesteerd.
- **Buiten reikwijdte**
[Redacted text]

↳ **Buiten reikwijdte**

Buiten reikwijdte

- Vervolgens moet er vanuit het rijk (EZK en SZW) samen met de desbetreffende COROP gebieden een transitieplan op worden gesteld. Ook de Europese Commissie moet daar mee instemmen. Groningen heeft eerder dit jaar een consultant ingehuurd om naar JTF mogelijkheden te inventariseren, dat rapport is met ons gedeeld.
- **Buiten reikwijdte**

Overall uitkomst: Oost

Oost zal geen middelen uit het JTF ontvangen **Buiten reikwijdte**
Beide zijn goed te onderbouwen op basis van kwantitatieve en kwalitatieve argumenten, **Buiten reikwijdte**

Industrie.

5 grote clusters
in kleinstekkoord
6e is de rest. overig

Directoraat-generaal
Bedrijfsleven & Innovatie
Directie Innovatie & Kennis

Kenmerk
DGBI-I&K / 20280759

- Binnen JTF; we hebben eerder scenario's uitgewerkt, waarbij ook gekeken werd naar de omliggende clusters, om zo ook middelen binnen het JTF voor Oost beschikbaar te stellen; Agnes Mulder noemde tijdens de BBH ook het 6^e cluster. We raden echter af om dit te doen, omdat SZW ook akkoord is met de zes gebieden. Daarmee breek je deze afspraak open.

[Handwritten signature] in de
nederl
analyse

- Buiten reikwijdte

[Redacted text block]

Buiten reikwijdte

[Redacted text block]

Buiten reikwijdte

- Buiten reikwijdte

[Redacted text block]

Motie JTF Moorlag, PvdA

Overwegende dat decennialang de aardgasbaten vrijwel niet zijn aangewend om de economische en werkgelegenheidsstructuur van Noord-Nederland te versterken, ondanks dat het werkgelegenheids- en het welvaartsniveau fors onder het nationaal gemiddelde liggen; overwegende dat door de omschakeling naar andere energiebronnen veel werkgelegenheid verloren gaat in en rond de provincie Groningen; overwegende dat de Europese Commissie Groningen daarom aanmerkt als «target area» voor investeringen uit het Just Transition Fund; **verzoekt de regering, daarom middelen uit het Just Transition Fund prioritair en geconcentreerd in te zetten in Noord-Nederland.**

[illegible]

Buiten reikwijdte

5 Buiten reikwijdte

Directoraat-generaal
Bedrijfsleven & Innovatie

Behandeld door

5.1.2.e

T 070 5.1.2.e

5.1.2.e @minezk.nl

Datum

13 november 2020

Bijlage(n)

agenda

Omschrijving	Bestuurlijk overleg Cohesiebeleid
Voorzitter	Staatssecretaris Keijzer
Notulist	
Vergaderdatum en -tijd	25 november 2020, 16.00 uur - 18.00 uur
Locatie	webex

Bijlagen:

- Besluitenlijst BO 9 sept 2020

Aanwezig [personen zouden nog kunnen veranderen]:

- Eddy van Hijum, Gedeputeerde Overijssel, namens EFRO Oost en IPO
- Henk Brink, gedeputeerde Drenthe, namens EFRO Noord en IPO
- Martijn van Gruijthuijsen, gedeputeerde Noord Brabant, namens EFRO Zuid en IPO
- Barbara Kathmann (wethouder Rotterdam, namens EFRO West)
- René de Heer (wethouder Zwolle) namens de VNG
- 5.1.2.e (SZW)

Agenda:

1. Opening

Buiten reikwijdte

6. Voorstel gebiedselectie en middelenverdeling Just Transition Fund
7. Rondvraag

NETHERLANDS

Annual breakdown of commitment appropriations for 2021-2027 for the "Investment for Jobs and Growth" and "European Territorial Cooperation" goals of cohesion policy, including a breakdown by category of regions ¹

EUR, current prices

	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	total
Cohesion Fund	-	-	-	-	-	-	-	-
Less developed regions	-	-	-	-	-	-	-	-
Transition regions	25,490,388	26,000,960	26,521,743	27,053,071	27,595,025	28,147,817	28,711,670	189,520,674
More developed regions	98,249,847	100,217,787	102,225,089	104,273,035	106,361,933	108,492,607	110,665,913	730,486,211
Outermost and northern sp. pop.	-	-	-	-	-	-	-	-
Just Transition Fund	105,100,322	176,970,337	180,509,743	38,946,667	39,725,601	40,520,113	41,330,515	623,103,298
MFF	36,700,314	37,434,321	38,183,007	38,946,667	39,725,601	40,520,113	41,330,515	272,840,538
NGEU	68,400,008	139,536,016	142,326,736	-	-	-	-	350,262,760
Investment for Jobs and Growth	228,840,557	303,189,084	309,256,575	170,272,773	173,682,559	177,160,537	180,708,098	1,543,110,183
ERDF	68,087,923	69,452,419	70,844,208	72,264,296	73,712,780	75,190,232	76,697,251	506,249,109
ESF+	55,652,312	56,766,328	57,902,624	59,061,810	60,244,178	61,450,192	62,680,332	413,757,776
European Territorial Cooperation	50,190,274	51,194,079	52,217,960	53,262,321	54,327,566	55,414,118	56,522,400	373,128,718
Crossborder	41,723,479	42,557,948	43,409,107	44,277,290	45,162,835	46,066,092	46,987,414	310,184,165
Transnational	8,466,795	8,636,131	8,808,853	8,985,031	9,164,731	9,348,026	9,534,986	62,944,553
Outermost	-	-	-	-	-	-	-	-
Total Cohesion Policy	279,030,831	354,383,163	361,474,535	223,535,094	228,010,125	232,574,655	237,230,498	1,916,238,901
Connecting Europe Facility ²	-	-	-	-	-	-	-	-
REACT-EU ³	440,830,027							

(1) All figures are exclusive of technical assistance at the initiative of the Commission, of administrative expenditure under NGEU, of the financing of the European Urban Initiative and Interregional Innovative Investments, and of the transfer to the Connecting Europe Facility.

(2) Amount transferred from the initial Cohesion Fund allocation (not included in the Cohesion Fund amount mentioned above)

(3) The allocations for 2022 under REACT-EU will be available in a year's time when corresponding statistical data becomes available.

provincie limburg

Provincie Noord-Brabant

Position paper JTF namens Zuid-Nederland

Zuid-Nederland staat klaar om middelen uit het Just Transition Fund (JTF) snel in te zetten om de transitie in de chemische industrie vorm te geven en daarmee ook een belangrijke stap te zetten in het behalen van klimaatdoelstellingen. We kunnen de middelen direct aanwenden voor al ontwikkelde projecten in de regio Zeeuws Vlaanderen/North Sea Port, het haven- en industriecomplex van Moerdijk in Brabant en Chemelot (Circular Hub) in Limburg. Met de inzet van het JTF kunnen we deze projecten versneld uitrollen, en al de komende jaren een substantiële bijdrage leveren aan de realisatie van de nationale klimaatdoelstellingen en het creëren van nieuwe innovaties, cruciale infrastructuur en vooral veel banen. Wij hebben samen met bedrijven, het onderwijs en kennisinstellingen een alliantie gesmeed waarbij, gegeven de projectenportefeuille, de investering ruim het miljard overstijgt. Door deze opgave in Zuid-Nederland voorzien we voor de korte termijn een absorptievermogen van minimaal 150 miljoen euro uit het Just Transition Fund.

Onderbouwing:

1. De opgave voor CO₂-reductie is groot in deze drie Zuid-Nederlandse regio's; het energieverbruik van fossiele brandstoffen door bedrijven ligt hoger en 12 van 's lands 50 grootste CO₂-uitstoters zijn hier gevestigd. Het is kortom belangrijk voor de realisatie van de klimaatdoelstellingen van Nederland dat juist deze regio's werk maken van de transitie, en daarbij snelheid kunnen maken door komende jaren concrete projecten te starten.
2. Het economisch belang van energie-intensieve activiteiten in deze drie COROP-gebieden is groot. Ze tellen gezamenlijk € 8,8 mrd toegevoegde waarde in de JTF-sectoren (ter vergelijking de toegevoegde waarde in de provincie Groningen is €7,2 mrd). Met indirecte effecten wordt dit verschil groter in het voordeel van de zuidelijke gebieden. De JTF-sectoren in de drie COROP's zijn goed voor 18% van het regionaal inkomen en voor bijna de helft van de toegevoegde waarde in de JTF-sectoren op Zuid-Nederlandse schaal. In heel Zuid-Nederland leveren de JTF-sectoren een toegevoegde waarde van € 19 mrd met een directe werkgelegenheid van 34.000 fte.
3. Sociaaleconomisch hebben de COROP-gebieden Zuid-Limburg, Zeeuws-Vlaanderen en West-Brabant een minder gunstige uitgangspositie dan Nederland gemiddeld. Het aantal banen groeit minder hard of daalt zelfs, het aantal hoogopgeleiden ligt lager, de bevolking groeit naar verwachting minder hard of daalt en de vergrijzing ligt hoger. Om te borgen dat de transitie ook gepaard gaat met nieuwe kansen en om mensen perspectief te geven op banen en inkomen, is het belangrijk dat we juist in deze regio's werken aan goede regelingen. Een aanpak gericht op scholing- en- omscholing van zowel werkenden als werkzoekenden. Gebaseerd op actieve inclusie

zodat niemand zal achterblijven. Ook wordt actief ingezet op ontwikkeling en uitvoering van concrete projecten om nieuwe bedrijvigheid te stimuleren.

4. Naar schatting 40% van de olie voor Europa komt via de Rijn Schelde Delta binnen. Voor een transitie richting een CO2-neutrale toekomst moet het petrochemisch cluster Antwerpen, Rotterdam en Zeeuws-Vlaanderen, de Moerdijk en Chemelot worden aangepakt. De VN-doelen en de Europese klimaatdoelen zijn zonder de transformatie van dit industriële complex niet haalbaar. De Rijn Schelde Delta heeft een hoge innoverende capaciteit en is als geen andere regio in Europa in staat om zelf deze omslag te maken.
5. De drie Zuid-Nederlandse regio's zijn expliciet benoemd in het klimaatakkoord en vormen drie van de vijf nationale energie-intensieve clusters. Ze hebben via 'industrietafels' bijgedragen aan het akkoord en grote industriële spelers treden in de uitvoering op als koplopers. Daarnaast heeft de maakindustrie een bijzondere plek gekregen in het waterstofprogramma van het rijk. Voor de productie van waterstof en synthetische energiedragers zal Nederland lastig kunnen concurreren met zon- en windrijke landen. Het produceren van apparatuur voor waterstof kan Nederland echter een wereldwijde markt opleveren. Hiervoor is het nodig de maakindustrie van Zuid-Nederland op te schalen. De industrie en het onderwijs zijn zich bewust van hun rol in deze grote maatschappelijke energieopgave en willen daar actief hun bijdrage aan leveren. Er bestaat dus voldoende eigenaarschap in het bedrijfsleven, bij de industrie en in het onderwijs om ook zelf bij te dragen aan cofinanciering. Deze vraag wordt dan ook ondersteund door bedrijven waaronder de bedrijven gevestigd op Chemelot Industrial Park, het havenbedrijf Moerdijk, Dow Chemical, North Sea Port en samenwerkingsverband SDR. Vanuit de nieuwe ronde structuurfondsen EFRO 2021-2027 zijn we bereid ook structuurfondsen in te zetten.
6. We werken op dit moment in Zuid-Nederland al volop aan de thema's waar JTF sterk op inspeelt te weten de Europese en nationale klimaatdoelstellingen. Ten behoeve van de energietransitie hebben we allianties gesmeed rondom elektrificatie, de aanleg van infrastructuur voor elektrificatie, waterstof, warmtenetten en de bouw van electrolyzers, het gebruik van industriële restwarmte, groene grondstoffen en recycling van CO2. Deze samenwerking gebeurt vanuit een trilaterale samenwerking (België, Nederland, Duitsland). Vanuit die verbanden beschikken we nu al over zeer concrete projecten waarvoor geldt dat zij met extra steun snel tot opschaling komen.
7. Vanuit de Smart Delta Region moeten we dan denken aan de Hydrogen Delta (investeren in innovatie en valorisatie groene waterstof), de Carbon Connect Delta (compensatie van CO2-bronnen op grote afstand van opslaglocaties), Spark Delta (realisatie 380 kV, aanlanding wind op zee) en Heat Delta (Tijdelijke afdekking onrendabele top restwarmte en geothermie) en de Circular Biobased Delta (ontwikkeling van groene grondstoffen en materialen en sluiten van grondstofketens).
8. Vanuit Moerdijk wordt doorontwikkeld op WarmtelinQ (warmtebackbone MRDH), de ontwikkeling van de Energiehub 21^e eeuw (omgeving Geertruidenberg), EnergyWebXL (warmtebackbone Moerdijk), Waterstofbackbone (H-Vision) en initiatieven op gebied van biobased ethen (Biogate Europe) en chemical recycling (Pyrolyse Moerdijk).
9. In het cluster rondom Chemelot is een ambitieus plan ontwikkeld om Chemelot te transformeren tot de eerst grootschalige circulaire hub van Europa. In het Chemelot cluster werken bedrijven als

Sabic, OCI Nitrogen, Arlanxco en Fibrant samen met de Brightlands Chemelot Campus en de aan de Campus verbonden instituten BrightSite, AMIBM en BMC aan electrificatie van hogetemperatuurprocessen zoals stoomkraken, zal een groot cluster van pyrolysebedrijven afvalplastic op bijna-industriële schaal omgaan omzetten in een alternatief voor fossiele nafta, gaat waterstof geproduceerd worden uit afval en biogene reststromen en wordt een centrum voor het circulair ontwerpen van kunststofproducten opgebouwd. Chemelot Circular Hub is een totaalprogramma gericht op zowel de verduurzaming van de chemische industrie als op sociaal-maatschappelijke inclusie van de inwoners van de regio.

10. Deze projecten bezitten stuk voor stuk veel potentie. We zullen deze de komende jaren implementeren en (nog) beter met elkaar verbinden, daar waar mogelijk grensoverschrijdend met Vlaanderen en Duitsland (de zgn. Trilaterale aanpak) vormgeven om zo samen massa te maken in de noodzakelijke en gewenste transitie. Een ambitie die we in juni jl samen hebben erkend en afgesproken met de bedrijven, het Ministerie van EZK, regionale ontwikkelmaatschappijen, de economic boards (o.a. Zeeland, West-Brabant) en provincies (Agenda ENZuid).¹
11. Met de toekenning van JTF-middelen aan Zuid-Nederland kunnen we deze projecten versneld uitrollen, en daarmee sneller de gewenste banengroei realiseren, zoals het Planbureau voor de leefomgeving, onlangs mogelijk achtte voor Zuid-Nederland. Deze banengroei is niet alleen essentieel voor het perspectief op groei in Zuid-Nederland, zij is ook onontbeerlijk voor het economische herstel in Nederland. Het geeft bovendien mogelijkheden voor werknemers in Noord-Nederland die hun baan verliezen, nieuwe arbeidsmarktkansen te grijpen.
12. We staan in Zuid-Nederland klaar om deze energie en netwerken te bundelen. Gegeven onze ambities en de concreetheid van onze plannen voorzien wij een absorptievermogen van minimaal 150 miljoen euro uit de enveloppe JTF om zo de versnelde uitrol mogelijk te maken van onze projecten en snel resultaat te boeken in de transitie. We hopen dan ook in het voorstel van het kabinet voor de invulling van het JTF programma deze bijdrage tegemoet te kunnen zien.

20-10-2020

Provincie Limburg, Joost van den Akker, Gedeputeerde Economie (VVD)

Provincie Noord-Brabant, Martijn van Gruijthuijsen, Gedeputeerde Economie (VVD)

Provincie Zeeland, Jo-anne de Bat, Gedeputeerde Economie (CDA)

¹ <https://enzuid.nl/nieuws/enzuid-presenteert-concrete-initiatieven-om-klimaatdoelen-te-halen>

~~5085/8~~
DGB&I / I & K

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
T.a.v. de staatssecretaris
Mevrouw M.C.G. Keijzer
Postbus 20401
2500 EK DEN HAAG

datum	bijlage	uw kenmerk	ons kenmerk
14 oktober 2020	1	---	---

Onderwerp:

Geachte mevrouw Keijzer,

Met genoegen kijk ik terug op het Bestuurlijk Overleg ESI fondsen van 9 september jl. We hebben daar belangrijke afspraken gemaakt over de nieuwe Europese programma's die in voorbereiding zijn. Tijdens het overleg hebben we geconstateerd dat er nog de nodige onduidelijkheden zijn over de randvoorwaarden en de financiële enveloppen voor landsdelen en regio's. Op basis van de tijdens het overleg gemaakte afspraken over de eerste tranche van REACT-EU zijn we gestart met de voorbereidingen voor dit programma. Ik vertrouw erop dat u wanneer alle cijfers bekend zijn een voorstel zult doen voor een objectieve en eerlijke verdeling van de andere fondsen. In het Bestuurlijk Overleg Kansen voor West hebben alle partners deze inzet en zienswijze onderschreven.

Ten aanzien van het Just Transition Fund (JTF) is inmiddels duidelijk geworden dat niet iedereen uw voorstel wil afwachten. De collega's van Landsdeel Noord hebben zich stevig geroerd en een forse claim neergelegd voor het JTF. Dat wil niet zeggen dat we in West Nederland geen bijzondere aandacht hebben voor het JTF. Sterker, de afgelopen jaren heeft het college van Rotterdam samen met de colleges van Den Haag en de Provincie Zuid-Holland alsmede bestuurders van andere Europese industriële regio's verschillende gesprekken gevoerd met de Europese Commissie en de Europese Investeringsbank over de industriële transitie waar deze regio's voor staan. Centraal in deze gesprekken stonden Energietransitie, nieuwe groene en digitale economische activiteiten, de noodzakelijke (her en/of bij) scholing en de gevolgen voor de samenleving. Samen met de steenkoolrijke regio's staan deze industriële regio's hiermee aan de basis van de totstandkoming van het JTF. Het is dan ook geen toeval dat het JTF één op één aansluit bij de opgaven waarvoor de industriële regio's van West-Nederland staan.

Inlichtingen bij

5.1.2.e

mobiel

06-5.1.2.e

verzonden d.d.

e-mail

5.1.2.e @rotterdam.nl

bezoekadres

Wilhelminakade 179.

De Europese Commissie berekent de JTF-landenveloppe aan de hand van de CO₂ uitstoot (2/3 deel) en industriële werkgelegenheid (1/3 deel). Voor Nederland is dit voor 65% gebaseerd op het aandeel van Noord- en Zuid-Holland in deze indicatoren. Het aandeel voor Noord-Brabant is ruim 20% en dat van Groningen bijna 15%. Binnen Zuid-Holland gaat het vrijwel geheel om Groot-Rijnmond (de Rotterdamse haven en de werkgelegenheid in de regio). In Noord-Holland draait het om IJmond en Groot-Amsterdam. Voor de indicator CO₂ uitstoot geldt dat de grootste concentraties zich voordoen in Groot-Rijnmond (41%), Delfzijl en omgeving (18%), IJmond (16%), West-Noord-Brabant (12%), Groot-Amsterdam (9%). Ook voor wat betreft de aantallen werknemers die door de energietransitie zullen moeten her- of bijscholen zijn die in West-Nederland het grootst. Deze percentages geven een objectieve eerste indicatie van de omvang van de opgaven waarvoor de verschillende regio's staan.

Naast het relatieve aandeel in de indicatoren is ook de uitgangspositie van de betreffende regio relevant. Deze is voor West-Nederland niet florissant. West-Nederland heeft economisch de zwaarste klappen opgelopen met de grootste krimp in het eerste halfjaar van 2020 ten gevolge van de COVID-19 uitbraak. En nu lijkt de tweede golf ook de grote steden in West-Nederland hard te gaan raken. Daar komt ook nog bij dat de Brexit vanaf volgend jaar een sterk dempend effect op het economisch herstel zal gaan geven, zeker wanneer er sprake zal zijn van een harde Brexit.

Of we goed uit deze crisis zullen komen, zal sterk afhangen van de investeringen die we de komende jaren kunnen doen. Voor de partners in West-Nederland zullen, naast de nationale en eigen middelen ook de Europese fondsen van cruciaal belang zijn voor het herstel en de duurzame transitie naar een groene, digitale en rechtvaardige samenleving. De Herstelagenda die door het IPO tijdens het Bestuurlijk Overleg aan u is aangeboden biedt hiervoor een belangrijke aanzet. Per provincie wordt dit verder geconcretiseerd. Waar we met de Resilience & Recovery Facility een impuls kunnen geven aan de publieke investeringen, biedt het JTF een instrument om ook private investeringen een impuls te geven.

Naast dat Groningen voor een substantieel deel van de JTF middelen in aanmerking dient te komen, ben ik samen met de collega's in West Nederland dan ook van mening dat op basis van het voorgaande ook regio's in West-Nederland voor een aanzienlijk deel van de JTF middelen in aanmerking zouden moeten komen. Ik vertrouw er op dat in uw overwegingen om te komen tot een objectieve en eerlijke verdeling van de verschillende Europese Fondsen, West-Nederland ook voor het JTF in aanmerking wordt genomen.

Met vriendelijke groet,

5.1.2.e

Barbara Kathmann
Management Autoriteit Kansen voor West
Wethouder Economie, wijken en kleine kernen

Inlichtingen bij

5.1.2.e

mobiel

06-5.1.2.e

verzonden d.d.

e-mail

5.1.2.e@rotterdam.nl

bezoekadres

Wilhelminakade 179.

Ministerie van Economische Zaken

ten de staatssecretaris

Mevrouw M.C.G. Keijzer

Postbus 20401

2500 EK Den Haag

Ezk-stas

A11CC #X83DXDX#00#0000#

Van: 5.1.2.e
Aan:
Cc:
Onderwerp: FW: Verdeling EFRO-programmaperiode 2021 – 2027
Datum: vrijdag 6 november 2020 16:59:43
Bijlagen: [Bijlage 1 - Propositie Noord-Nederland EFRO 2021-2027.pdf](#)
[Bijlage 2 - Position Paper Prognos - Regional ERDF Distribution NL.pdf](#)
[image001.jpg](#)
[image002.jpg](#)
Prioriteit: Hoog

Goedemiddag,

Kunnen jullie bijgaande stukken in behandeling nemen.

Alvast dank!

Met vriendelijke groet,

5.1.2.e

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat

Bezuidenhoutseweg 73 | 2594 AC | Den Haag

Postbus 20401 | 2500 EK Den Haag

T: +31 5.1.2.e / +31 70 5.1.2.e

E: 5.1.2.e @minezk.nl

Werkzaam: dinsdag t/m vrijdag

Let op! Bij bezoek aan het ministerie geldt een legitimatieplicht

Van: Henk Brink

Verzonden: vrijdag 6 november 2020 16:37

Aan: StasEZX

CC: Paas F.J. ; 'carine.bloemhoff@ groningen.nl' ; 'sybrand.buma@leeuwarden.nl' ; Rouwe, Sander de (s.derouwe@fryslan.frl) ; I.J.J.Rijzebol@provinciegroningen.nl

Onderwerp: Verdeling EFRO-programmaperiode 2021 – 2027

Geachte staatssecretaris, beste Mona,

In aanloop naar het Bestuurlijk Overleg EU-fondsen op 25 november a.s. heeft u ons uitgenodigd om onze gedachten over de EFRO-verdeling met u te delen. We begrijpen dat u druk bent met het leggen van de puzzel. Wij waarderen uw inzet om te streven naar een eerlijke verdeling. Voor ons is het punt dat we in deze mail maken cruciaal om te komen tot die eerlijke verdeling. Hierbij delen wij namens landsdeel Noord onze verwachtingen over de verdeling. Voor ons is hierbij de kern dat de EFRO-middelen ingezet worden om de economische verschillen tussen regio's in Nederland te verkleinen. En dat betekent dat de korting die Nederland als rijke lidstaat krijgt niet wordt afgewenteld op de (zwakkere) transitieregio's.

Meer concreet betekent dit voor de verdeling dat:

- 1) EFRO-middelen over de landsdelen worden verdeeld op basis van objectieve Europese criteria en in de geest van het Europees Cohesiebeleid.
- 2) In de doorrekening de transitiestatus van Drenthe en Fryslân volledig wordt gerespecteerd.
- 3) Hiermee in lijn de korting (cap) voor meer ontwikkelde regio's niet doorberekend wordt naar transitieregio's in Nederland.
- 4) Er geen overheveling plaatsvindt van het budget van transitieregio's naar meer ontwikkelde regio's
- 5) Wij op basis van deze argumentatie en berekening door het gerenommeerde bureau Prognos uitgaan van 34% van het voor Nederland beschikbare EFRO-budget.